

MAGYAR FILM

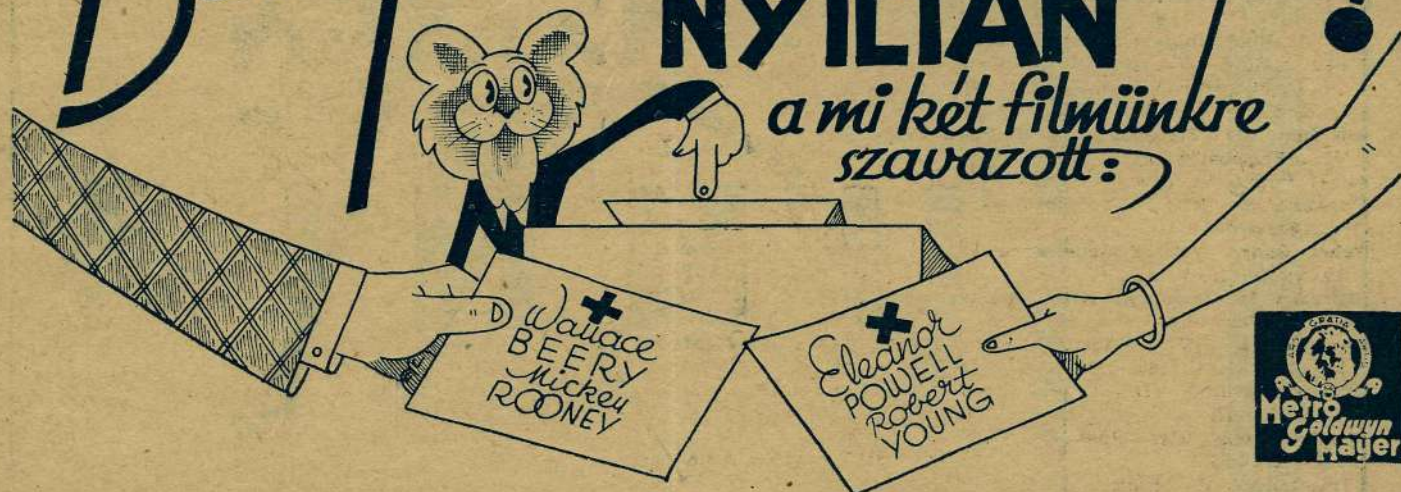
FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939 JUNIUS 3.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLER

ELSŐ ÉVFOLYAM, 16. SZAM.

Budapest népe választott!
NYILTAN
*a mi két filmünkre
szavazott:*

Az örök

csavargó

WALLACE BEERY

és

MICKEY ROONEY

első együttes filmje

PÁRATLAN SIKER!

Mickey Rooney és a siker
Összenöttek mint két iker.

Honolulu

ELEANOR POWELL

brillians, zenés, táncosvigjátéka

A többi főszerepekben:

ROBERT YOUNG

GRACIE ALLEN

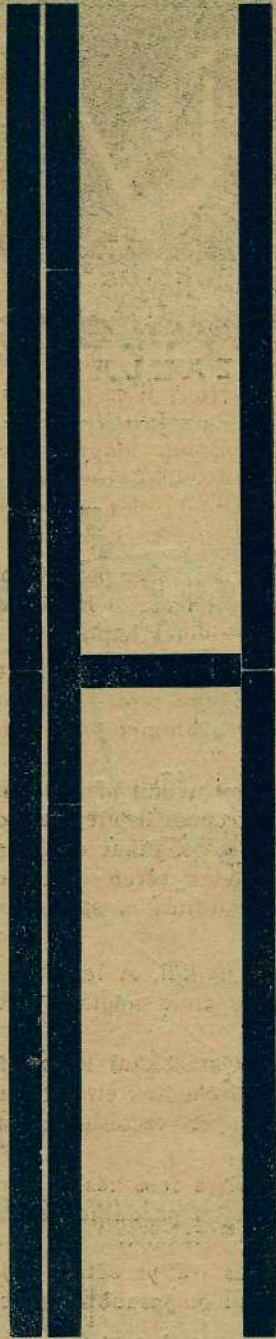
GEORGE BURNS

R e n d e z t e:
EDWARD BUZZEL

METRO GOLDWYN MAYER

Dist. Corp. Magyarországi kizárólagos képviselői, Budapest, V. II. Sándor-tér 3. sz. Telefon: 144-424 és 144-425

A hangos filmgyártás
legmodernebbül
berendezett telepe

a

U N N I A

FILMGYÁR

R. T.

B u d a p e s t,
XIV., Gyarmat-utca 39.

Telefon: *277 - 999

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

ELSŐ ÉVFOLYAM 16. SZÁM
BUDAPEST, 1939, JÚNIUS 3.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrásy út 69.
Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:
a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre . . . 30 pengő
fél évre . . . 16 pengő

TARTALOM:

Hites moziengedélyeseket	1
Névmagyarosítás	2
A film sajátos egyénisége: Dálok János	4
Kultúrfilm	4
Hat év a német film gazdasági életéből: Simonyi Lia	5
Mozi:	
A budapesti vigalmi adó	6
Beszámoló a hét üzleti eredményeiről	6
A premiermozik műsora	6
Új filmek:	
Könnyű a férfiaknak	7
Mr. Amerika	7
Oktatófilm	7
Technika:	
Olasz és angol filmműtermek: Lohr Ferenc	8
Nyári hivatalos órák a Moziügyesületben	11
Híradók	11
Premier Plan: Tasnády Árpád	12
Hírek	12
Külföld	13
Életem története: Emil Jannings	15
Filmcenzúra	III

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.
Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.
Telefon: 144—422, 144—423.
Felelős: Welker József.

MAGYAR FILM

Hites moziengedélyeseket!

A magyar kormány kezdettől fogva felismerte a film jelentős szerepét a kulturális és gazdasági életben és minden igyekezettel arra törekedett, hogy a film- és mozi szakma megfelelő keresztény, magyar kezekbe kerüljön. Az összeomlás és a kommunizmus szomorúemlékű korszaka után, a nemzeti újjáépítés első esztendejében a kormány felülvizsgálta a moziengedélyeket is és végrehajtotta az úgynevezett első mozirevizíót.

A felülvizsgálásnál a nemzeti hűség és megbízhatóság szempontja vezette az illetékes hatóságokat és az engedélyeket valóban a nehéz időkben érdemeket szerzett személyek vagy egyesületek kapták.

Az új engedélyesek azonban a legtöbb esetben nem rendelkeztek a szükséges szakismerettel, még kevésbé elegendő tőkével, sőt — jó magyar úri szokás szerint — nem is végezték szívesen az üzemmel járó kereskedelmi ügyletek lebonyolítását.

Ilyen körülmények között azután majdnem kivétel nélkül meghallgatásra találtak azok a másik táborból jelentkező élelmes üzletemberek, akik nemcsak szakismeretüket, kereskedelmi jártasságukat és főleg üzleti munkakedvüket kínálták fel a mozivezetés terén zavarral küzdő engedélyeseknek, de a legtöbbször biztosították a szükséges tőkét is.

Mindezt persze nem adták ellenszolgáltatás nélkül. A legtöbb engedélyest kielégítettek havi fizetéssel, míg a többi bevételt megtartották maguknak.

A legszomorúbb az volt, hogy a havi fix juttatásokkal kifizetett engedélyesek, kevés kivétellel, egyáltalán nem törekedtek elsajátítani a szükséges szakismereteket és megszerezni a saját vezetéshez szükséges tőkét,

hanem legnagyobb részük év-, sőt évtizedszámra feléje sem nézett a muziknak és különösebben nem is érdeklődött, hogy milyen gazdálkodást folytat a szerződéses társ vagy igazgató.

Ebben a helyzetben természetesen egész más irányt vett a fejlődés, mint ahogy azt a kormány a mozirevizíó alkalmával magasabb szempontokból rendezni akarta.

Fokról-fokra kifejlődtek a társszerződéses viszonyok és a strohmann-rendszer, felléptek a trösztösítési törekvések, kialakult a sokat kárhóztatott nagyhatalmú tröszt, amely nemcsak a mozi szakmában éreztette nemkívánatos hatását, hanem ránehezedett a kölcsönzés vonalára is, sőt oda vezetett, hogy döntő befolyást gyakorolt a filmgyártásra is.

Közel két évtized után tehát a film- és mozi szakma egészen más arcot öltött, mint ahogy a kormány ezt annakidején elgondolta.

Ilyen körülmények között hiába igyekeztek illetékesek újabb és újabb rendeletekkel beavatkozni a feltartóztathatatlanul helytelen irányban törtető fejlődésbe. Hiába tették függővé belügyi jóváhagyástól a társulási és műsorkötési szerződéseket stb., a helyzet állandóan rosszabbodott.

Ma már olyan szövevényes a különböző nyíltan és háttérben működő megállapodások rendszere, hogy csak teljesen új alapokon lehet helyes irányba állítani a fejlődést.

Jellemző példát nyújt erre a budapesti és pestkörnyéki mozik helyzete. Budapesten 78 és a környéken 34 mozi működik. Ezekből csak 39 mozi vezetnek teljesen keresztény kézben. A többieknél a legváltozatosabb

kategóriákat találjuk. Így 31 mozinál az engedélyes és a társengedélyes is keresztény, mégis zsidó üzletvezetésben kezelik az üzemet, — természetesen a legkülönbözőbb megoldásokkal. Van más 23 olyan mozi, melynek engedélyese ugyan keresztény, a társengedélyese azonban már zsidó és ennek következtében az üzletvezetés is zsidó kézben van. Kivételképpen találunk négy olyan mozit is, amelynek engedélyese keresztény, társengedélyese zsidó, az üzemet azonban keresztény vezető igazgatja, sőt akad három olyan mozi is, melynek engedélyese, társengedélyese zsidó, az üzletvezetés ellenben keresztény kézben van. De ezek a kivételek. A többi zsidó engedélyes — számszerint 12 — üzemet vagy sajátmaga kezeli, vagy zsidó vezetőt tart.

Ezért erősödött meg mindjobban az a felfogás, hogy a dolgok jobbrafordulása csak gyökeres orvoslástól várható. Ezt a célt kívánta szolgálni egyrészt a Filmkamara felállítása, másrészt a második zsidótörvény.

Amikor az említett két rendelkezés szellemében újjáépül a szakma, a mult szomorú tapasztalatai alapján mindent el kell követni, hogy valóban a kormány és a törvényhozás elgondolása szerint hajtsák végre az újításokat életbeléptető rendelkezéseket

és ne fordulhasson elő, hogy a második mozirevizió után ugyanolyan visszaesés következhesse be, mint amilyen az elsőt követte. Kívánatos ez úgy mozis, mint kölcsönzői és gyártói szempontból egyaránt.

A rendelkezések helyes végrehajtásának útjait keresve, önkéntelenül is azt kérdezzük; mikép rendezték ezt a kérdést más országokban? Azt látjuk, hogy a probléma már másutt is felmerült, sőt több helyen megoldást is nyert. Így Olaszországban, Németországban, Hollandiában és Belgiumban.

Különös részletességgel és körültekintéssel szabályozták a kérdést Németországban, ahol nemcsak azt biztosították igen szigorú büntetések kiszabásával, hogy az engedélyes mind társára, mind üzletvezetőjére nézve betartsa az előírásokat, hanem azt is, hogy a tőkére és a strohmann-rendszerre vonatkozó rendelkezéseknek is mindenben eleget tegyen. Ezenfelül keményen büntetnek minden visszaélést, akár jegycsalás vagy adóeltilkolás, akár valamely más módon kíván magának jogosulatlan előnyöket szerezni.

Mindezt annak a meggondolásnak az alapján teszik, hogy a moziengedély jogosultja nem szabad ipart folytató, hanem a nemzet kulturális és gazdasági életének olyan jelentős jogosítványát élvező, amely megkívánja a legmesszebbmenő állami ellenőrzést. Éppen ezért nemcsak szigorú büntetésekkel sújtják a legkisebb vétséget is, hanem fokozottan lelkiismereti kérdéssé teszik az engedélyes működését.

Az említett országokban minden engedélyes esküvel fogadja, hogy legjobb tudása és lelkiismerete szerint betartja az előírásokat.

Amint vannak közjegyzők, hites tolmácsok, hites törvényszéki szakértők és szabadalmi ügyvivők stb., ugyanúgy miért ne lehetnének esküt tett hites moziengedélyesek is?

Az engedélyesek végül is milliós tömegekkel állanak szemben, akiknek kulturális igényeit az államtól élvezett kegyesség alapján elégítik ki. Ilyen nagyjelentőségű állami jogosítvány hasznosítójától joggal elvárható, hogy magasabb piedesztálról nézze feladatát és saját üzleti érdekeinek védelme mellett, mint esküt tett hites szakértő kezelje azt a kulturális és gazdasági értéket, amelyet az állam a köz érdekében bíz reá.

Meggyőződésünk szerint ennek az eskünek óriási erkölcsi értéke volna nálunk is. Könné magát az engedélyest és közvetve befolyásolná mindazokat, akik vele összeköttetésbe lépnek. Ily módon a kihágások gondolatát már eleve háttérbe szorítaná.

Mint hogy pedig a moziszakma súlyánál és szerepkörénél fogva erős befolyást gyakorol a kölcsönzés és gyártás területére is, a hites moziengedélyes kedvező hatással lehetne a keresztény magyar kölcsönzőszakma kifejlődésére és értékes támogatást nyújthatna a magyar filmgyártás ügyének előmozdításához.

Névmagyarosítás

Kellemes meglepetést keltett ismerősei és az egész szakma körében dr. Taubinger Zoltánnak, a Filmkamara alelnökének az az elhatározása, hogy nevét Tórey-re magyarosította.

A névmagyarosítási mozgalomnak különös időszerűséget ad az úgynevezett népcsoportkérdés kiéleződése, amely hovatovább névelemzéssé fajul és magukat tősgyökeres magyaroknak tartó, de idegen hangzású névvel bíró családokat egyszerűen idegen népcsoportokhoz tartozóknak minősít. Ez ellen egyetlen orvosság van: minden idegen hangzású, nevű, magát jó magyarnak tartó férfi tartsa kötelességének, hogy nevét megmagyarosítsa. Tegye ezt annál is inkább, mert ellenkező esetben könnyen annak a gyanúnak teheti ki magát, hogy magyarsága nem teljesen őszinte, azért a szózatot hozni — régi, esetleg tradicionális nevetől lemondani — nem tud. Különös fontosságú a névmagyarosítás a nyugat-európai bíró családoknál, hiszen ők joguk kiaknázni a jobb magyar nemzetnek népcsoportjukat.

A névmagyarosítási mozgalom eddigi mersekeit sikerének egyik jótékona az volt, hogy éppen a vezető osztályokhoz tartozó és a. n. jómányosú megenneve családok tartottak magukat ilyet a névmagyarosítástól, mivel attól féltek, hogy ezzel a zsidószarmazas gyanújába esnek. Ez a jetelem ma már tárgyaltalan, hiszen a zsidók névmagyarosítást nem igen engedélyezik és most már csak a d v a r k e p e s s é kell tenni a névmagyarosítást. Ebből a szempontból nagyjelentőségű dr. Tórey Zoltán elhatározása és kívánatos, hogy az ő példáját a film- és moziszakmából is mennél többen kövessék.

M. P.

A

MAGYAR
FILM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

KÖZGYŰLÉSI FELHÍVÁS!

**A Színművészeti és Film-
művészeti Kamara Elnöke**

A közös közgyűlés tárgysorcza-
tára vonatkozóan tájékoztatásul
az alábbiakat közöljük:

1. Főtitkári jelentés.
2. Az eddigi számadások felülvizsgálása és a fel-
mentés megadása.
3. A kamarai tagsági díj megállapítása.
Felvételi díj kérdése.
4. A Kamara költségvetésének megállapítása és
annak keretében a tisztikar tiszteletdíjas tagjai,
a kamarai alkalmazottak járandóságának meg-
határozása.
A szaklapok költségvetésének jóváhagyása.
5. A Színművészeti és Filmművészeti Kamara ügy-
rendjének megállapítása.
A Színművészeti és Filmművészeti Kamara fe-
gyelmi bírósága ügyrendjének megállapítása.
6. A főosztályok választmányainak együttes ülése
által előterjesztett indítványok tárgyalása és
az ezek felett való döntés.

**A Színművészeti és Film-
művészeti Kamara Elnöke**

A Főosztályok külön közgyűlésé-
nek tárgysorozatára vonatkozóan
tájékoztatásul az alábbiakat kö-
zöljük:

1. A főosztály működéséről szóló jelentés.
2. A fegyelmi szabályzat, munka és házirend meg-
állapítása.
3. Állásfoglalás és javaslattétel a színművészetre,
illetőleg a filmművészetre vonatkozó kérdések-
ben.
4. A szerződési minta szövegének (szerződések
általános feltételeinek) megállapítása.
5. Nyugdíjkérdés.
6. MABI-ba való belépés.

**a Kamara 1939. évi közös
képviselési közgyűlését**

július 10-én

d.u. 3 órára hívja egybe

**a Színművészeti Főosz-
tály 1939. évi képviselési
közgyűlését**

július 11-én

d.e. 10 órára hívja egybe

A képviselési közgyűlési kiküldöttek
tárgysorozattal ellátott névre szóló
meghívót kapnak. A képviselési köz-
gyűlés hatáskörébe tartozó javasla-
tokkal a 6090—1938. M. E. sz. ren-
delet 14. §-a szerint csak képviselési
közgyűlési kiküldöttek élhetnek. Ja-
vaslatok a főtitkár címére legké-
sőbb június 8-ig beküldendők. A
később beküldött indítványoknak
a közgyűlésen való napirendtá-
zése felől a Választmány dönt.

A film sajátos egyénisége

Irta:

DÁLOKY JÁNOS

A film sajátos egyéniségének első lényeges szempontjai a *drámaiság*, *vizualitás* és a *filmszerűség problémája* körül csoportosítható. Minden művészetnek más a feladatától és lehetőségeitől meghatározott egyénisége. Fokozottabb mértékben áll ez a filmnél, mely ebben a tekintetben teljesen újszerű tárgyalási módot követel.

Drámaiság.

A film az egyetlen művészet, melyre hiánytalanul érvényes a *mozgás és a drámaiság világa* definíció, mert számára éppen a mozgással jut osztályrészül az, amit a művészet dinamikájának nevezünk. Ebből az elvből indulnak ki az ismertebb filmesztétikusok is, amikor a film egyéniségét így határozzák meg: *a film pszichológiailag motivált térbeli mozgások időbeli rögzítése.* (v. ö. Harms Gregor, Balázs Béla stb.)

A mozgásban, cselekvésben mindig van ritmus és esztétikai jelleg s mozgással többé-kevésbé minden történet, jobban, teljesebben kifejezhető, mint a többi művészeti eszközökkel. Ezért tudja egyedül a film az élet szukcesszivitását, időbeli történéseit érzékelteni s ezért határtalanok tér- és időbelileg kifejezési lehetőségei. Ebből viszont az következik, hogy, ha a film hű akar maradni egyéniségéhez, vagyis a mozgások és a dolgok mindenségét átható végtelen élet szemléleti megjelenítéséhez, nem léphet át az elvont gondolkodás területére, hanem meg kell maradnia sajátos terepében: a képzelet és az érzés mozgásbeli kifejezésénél. *Ne akarjon közvetlenül az értelemre hatni, csak a képzeleten keresztül, tárgya tehát ne legyen mereven a tudatosság körébe tartozó, hanem elsősorban a tudatosság fölött álló, a képzelet, a fantázia s a vizualitás köréből való.* (Pirandello.) Mindez természetesen nem jelenti a való élet kizárását, sőt, mint később látni fogjuk, egyenesen megköveteli a sajátos realitást.

Az élet végnélkül való eleven, tevékeny hatás, melynek hajtó, szövő alapja a személyek szabad, kötetlen együttállása, akik jönnek-mennek, mozognak, tehát elsősorban optikai képet adnak. Természetesen gondol-

kodnak is s gondolataikat egyrészt gesztusokban és mimikában, másrészt akusztikailag tapasztalhatóan fejezik ki. (v. ö. Brandenstein.)

Az élet az érzelmi momentumokat túlhaladó mértékben cselekvés, mozgás, tehát dráma, vagy ahogyan Brandenstein mondja: *Az élet fáradhatatlan tevékenységgel épülőfélben lévő dóm, tehát a legnagyobb mértékben élni és nem beszélni kell az életet.* A film úgyszólván erre született, mert elsősorban időbeli cselekvést közvetít, hiszen anyaga a mozgás számtalan pillanatnyi mozzanataból tevődik össze. Nem túlzás tehát, ha azt mondjuk, hogy a film igazán az élet objektív ábrázolását jelenti s ebből még az sem vesz el semmit, hogy tulajdonképpen a szem utánérzésén, tehát csalódáson alapszik.

A film alaptulajdonságából következik, hogy a téma megválasztásánál a cselekményszerűség a fontos s ha ez nincs meg, hiába minden technikai lehetőség, a csillogó külsőségek alól hiányozni fog a cselekmény élő alakja (pl. Bovaryné). Látás útján majdnem kizárólag csak külső vagy belső, lelki történést lehet megérteni, oly értelemben, hogy önmagából és önmagáért beszél s alig szükséges hozzá valamiféle szóbeli kommentár. Éppen emiatt kell a filmen a filmszerűség törvénye miatt a beszédet a lehető legminimálisabbra csökkenteni.

Az élet cselekményi konkrétumainak igazi művészete a film, mert benne kellő művészi fantáziával, tehetséges színészi játékkal, ügyes operatőri munkával nincs technikailag kivihetetlen cselekményi lehetetlenség. Elmondhatjuk tehát, hogy a film joggal viselheti a dráma elnevezést, mert a dráma elsősorban cselekményt, mozgást jelent, s a film valóban a történéssel lépett a művészetek közé. Ha tehát elfogadjuk azt a megállapítást, hogy *a dráma az élet plátói ideája,* (Lukács Gy.), ebből szükségszerűen következik, hogy ennek az ideának a művészeti életterületre való átvitelére a film belső, szerkezeti adottságai és alkotórészeinek sajátosságai miatt hivatott.

(Folytatjuk.)

KULTÚRFILM

A film a francia állam szolgálatában

A rövidfilmek különböző fajtáit a múltban a francia minisztériumok közül elsősorban a honvédelmi minisztérium állította rendszeresen a kiképzés és a propaganda szolgálatába. Újabban az ismeretterjesztő, oktató és kultúrfilmek általános elterjedéséről számolnak be a jelentések. Vezetőhelyen még mindig a honvédelmi minisztérium áll, mely elsősorban 35 mm-es filmekkel dolgozik, míg a tengerészeti minisztérium főleg 16 mm-es másolatokkal végzi feladatát. A kiképzési és propagandisztikai célokon felül, melyeket központilag irányítanak a katonai minisztériumok legutóbb egy közös filmesztétát állítottak fel, amely a filmipar felé intézi el a katonai tárgyú játékfilmeknél befutó gyártási kérelmeket. Ezenfelül külön filmmúzeum számára vásárolja össze a katonai tárgyú filmek kópiáit.

Hasonlóképpen felállította a légügyi minisztérium is filmesztétát, amely 35 mm-es negatívon és elsősorban 16 mm-es másolatokkal dolgozik. Célja szintén kettős: oktatás és propaganda. Ez az osztály azonban a nagyközönség részére is készít ismeretterjesztő és kultúrfilmeket, nemcsak a repülés propagandája céljából, hanem a légvédelmi kiképzés elősegítésére is.

A többi minisztérium közül elsősorban a külügyi szolgálatot látják el rövidfilmekkel a külföldön kifejtendő francia propaganda céljából.

Újabban a kereskedelemügyi minisztériumban is felmerült az a kívánság, hogy a francia külképviseletek az ipart és kereskedelmet ismerető oktatójellegű filmeket kapjanak a francia ipar és kereskedelem külföldi ismertetése céljából.

A francia hatóságok szétágazó filmtvékenységének központosítására legutóbb életre hívták a Központi Miniszteri Filmbizottságot, amely M. Chataigneau vezetése mellett nemcsak az egyes minisztériumok filmesztétái között igyekeznek összhangot teremteni, hanem a hatóságok filmszervei és a filmszakma közötti egészséges érintkezés kiépítésére törekszik.

Hat év a német film gazdasági életéből

A nemzetiszocialista államvezetés a film gazdasági életébe is nagy változást hozott és a többé-kevésbé tervek nélkül dolgozó filmgyártás helyébe erkölcsileg és anyagilag meg-alapozott filmszakmát szervezett.

Az 1933 június elsején felállított *Filmkreditbank* volt első intézkedése, mellyel sikerült ismét bekapcsolni a bankokat a filmüzletbe és így biztos anyagi alapot teremteni a filmgyártáshoz.

A filmszakmában dolgozók az 1933 július 14-i törvény értelmében kötelesek voltak belépni az *ideiglenes filmkamará*-ba. Ezt a filmkamarát azután a *Reichskulturkammergesetz* és az 1933 szeptember 22-én életbeléptetett hat kultúr-kamara* egyike, a *Reichsfilmkammer* váltotta fel. Ezzel az egész filmszakma a birodalmi belügyminisztérium hatásköréből a propaganda-minisztérium hatáskörébe került.

A *Reichsfilmkammer* mai szervezete a következő csoportokra oszlik:

1. filmszakosztály,
2. filmgyártók, belföldi filmkereskedelem,
3. külföldi filmkereskedelem,
4. filmszínházak,
5. filmműtermek,
6. filmtechnika.

Az első rendeletek, melyeket a *Reichsfilmkammer* kiadott, azt célozták, hogy a filmpiac kínálatát és keresletét megfelelő egyensúlyba hozzák. 1933 előtt évente 100 játék-filmmel volt több a kínálat, mint amennyit a német filmházak fel tudtak volna venni. Megfelelő rendelkezésekkel sikerült ezt a túltermelést lecsökkenteni és így a német filmek biztos felvevő piacra számíthatnak.

Az alábbi kimutatás áttekintést

Ernemann I.
t y p u s u

veitőgép

Megtékinthető: **lámpházzal együtt olcsón eladó!**

PALATINUS
Filmvállalat-nál

Érsebet-krf. 56. T. 133-453

Az elmúlt hat év alatt a filmházak száma állandóan nagyobbodott, ami a német filmgazdaság egészséges fejlődését bizonyítja. Ma Németországnak 6700 filmháza van, — 2.4 millió ülőhellyel — és így az Egyesült Államok után (18.500) a legnagyobb filmország. A filmházak látogatóinak számáról és bruttóbevételéről a következő statisztika nyújt képet:

Filmév (IV. 1 - III. 31)	Látogat k milliókban	Bruttó- bevétel		Film- házak adei
		mi lio RM		
1928-1929	3 25	275 0	34 4	
1932-1933	238 4	176 4	18 5	
1933-1934	244 9	176 3	16 0	
1934-1935	259 4	194 6	15 6	
1935-1936	303 9	230 9	17 6	
1936-1937	33 6	232 1	21 1	
1937-1938	396 4	309 2	23 5	
Növekedés (+), ill. csökkenés (-) százalékban				
28/29-37/38	+ 43 9	+ 34 2	- 10 9	
32/33-37/38	+ 158 0	+ 132 8	+ 5 0	

A mai nyolcvanmillió Németségben a német film belföldi amortizációja teljesen biztosítva van. Évi hat filmházlátogatás esik egy-egy német lakosra. Az öt nagy filmvállalat: Ufa, Terra, Tobis, Bavaria, Wien Film, melynek főreszvényese az állam, állami vezetés mellett biztos piacnak dolgozik. Az öt újonnan kinevezett produkciófőnökkel a film területére is bevonult a *Führerprinzip* és ezzel a nemzetiszocialista állam teljesen kezébe vette a német film gazdasági és kulturális irányítását.

SIMONYI LIA (Berlin)

*A hat kultúr-kamara: Reichsschrifttumskammer, Reichspressekammer, Reichsrundfunkkammer, Reichstheaterkammer, Reichsmusikkammer és Reichskammer der bildenen Künste.

ad az elmúlt hat év német filmpiacáról. A táblázat 1933-1938 játékfilmjeinek a statisztikája a filmcenzurajegyek alapján.

(A statisztikai adatok forrása: Schriften des Instituts für Konjunkturforschung Wochenbericht 1939. III. 8. No. 10.)

M O Z I

SZERKESZTI: MORVAY PÁL, A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE
MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELVESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

A budapesti vigalmi adó

Többen fordultak a vigalmiadó ügyében felvilágosításért a Mozi-egyesülethez, ezért az alábbiakban ismertetjük Budapest Székesfőváros idevonatkozó és érvényben lévő szabályrendeletének ama pontjait, melyek a mozikra vonatkoznak:

Szabályrendelet a községi vigalmi adóról.

(238—1938. kgy. szám; 105.943—1938—IV. B. M. jóváhagyó szám; a polgármester 76.603—1938—VI. számú életbeléptető határozata.)

3. §.

Az adó mértéke.

1. A vigalmiadó a belépődíjnak (a belépőjegy árának) a következő százaléka:

bálokon, táncvigalmakon, önálló táncelőadásokon 10%,

bemutató (elsőhetes) filmszínházakban 400 személy befogadóképességig 5%, azonfelül 6%,

másodhetes (utánjátszó) filmszínházakban 600 személy befogadóképességig 4%, azon felül 5%.

A filmszínházakban május 1-től szeptember 30-ig a vigalmiadó fele az előzőekben megállapított százalékoknak.

4. §.

Az adó lerovása és beszédése.

A vigalmi adót a belépődíjjal (belépőjegy árával) együtt kell megfizetni. Ezért a belépődíjat úgy kell megállapítani, hogy abban a belépődíjon felül a vigalmiadó is bennfoglaltassék.

5. §.

Az adó beszedése.

A beszédett adóval a vállalkozó havonként tartozik elszámolni és az adót a következő hónap 15-ig köteles a székesfőváros pénztárába beszedeltetni. Késedelem esetében a

hátralék után a közadókra megállapított késedelmi kamatot kell fizetni.

6. §.

Ellenőrzés.

A beszedelt adó helyességének ellenőrzése céljára a vállalkozó az adó beszedésével egyidejűleg kimutatást tartozik adni a székesfőváros számvevőségének a kiadott belépőjegyekről és az adóköteles bevételekről.

A vállalkozó köteles a belépőjegyekről nyilvántartást és a jegybevételekről szabályszerű üzleti könyvet vezetni, azokat legalább 2 évig megőrizni és a székesfőváros részé-

ről megbízott ellenőrző tisztviselőnek bármikor megmutatni.

8. §.

Büntető rendelkezések.

Azt, aki a szabályrendeletben előírt kimutatást nem mutatja be idejében és mulasztását elfogadhatóan ki nem menti, 200 pengőig terjedő, elzárásra át nem változtatható pénzbírsággal, azt pedig, aki a székesfővárost adóbevételeiben megrövidíti, vagy a megrövidítés veszélyének teszi ki, — amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik — a tényleg megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett adó tízszeres összegéig terjedhető pénzbírsággal kell büntetni.

A pénzbírságot közadók módjára kell behajtani.

Beszámoló a hét üzleti eredményeiről

Az e heti üzleti eredményeket lényegesen megjavította a kedvezőtlen időjárás és az a körülmény, hogy a választások miatt csak kevesen távozhattak el a kettős ünnepen Budapestről.

Örök csavargó. Úgy a Kamarában, mint a Cityben igen jó üzlet, második hétre prolongálják.

Honolulu. A Corsóban és Décsiben igen jó üzlet, második hétre prolongálják.

Hóféherke. Az Átriumban jól ment, prolongálják a következő hétre is.

Goldwyn Follies. Közepes második hét a Royal Apollóban.

A megbélyegzett asszony. Elég jól ment és a harmadik hétre is prolongálták a Rádiusban.

Shirley, a Broadway angyala. Gyengén ment a Scalában.

Fiúk városa. 5-ik hétre is prolongálta a Broadway.

Bors István. Olyan sikerrel futott 2 héten át négy utánjátszóban, hogy a Corvin és Elit 3-ik hétre is műsoron tartják.

A nagy keringő. Közepesen ment a Palace-ban.

Könnyű a férfiagnak. Igen jól ment az Urániában, második hétre prolongálták.

Eleven ördög. Jó közepes üzlet a Forumban, két hét után lekerül a műsorról.

A premiermozik műsora:

ATRIUM	Hóféherke	V. 25-től	Mozgóképüzemi
CITY	Az örök csavargó	V. 25-től	Metro
CORSÓ	Honolulu	V. 24-től	Metro
DÉCSI	Honolulu	V. 24-től	Metro
FORUM	Eleven ördög	V. 18-től	Falló
KAMARA	Az örök csavargó	V. 25-től	Metro
OMNIA	Hindu lándzsás	V. 23-től	Paramount
RÁDIUS	A megbélyegzett asszony	V. 15-től	Eco
ROYAL APOLLO	Az utolsó Katalin	VI. 2-től	Metro
SCALA	Mr. Amerika	V. 30-tól	Fox
URÁNIA	Könnyű a férfiagnak	V. 26-től	Ufa

ÚJ FILMEK

Könnyű a férfiaknak

(Frau am Steuer)

Irtta: Barabás Pál.

Rendezte: Martin Pál.

Főszereplők: Lillian Harvey, Willy Fritsch, Georg Alexander, Rudolf Platte, Leo Slezák.

Gyártotta: Ufa, 1939.

Beszél: németül.

Magyar szöveg: K. Halász Gyula.

Hossza: 2273 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Ufa.

Bemutatta: Urania, május 26.

*

A pesti Duna Bank vezérigazgatójának unokaöccse, Bordon igazgató, hosszú idő óta hiába ostromolja titkárnőjét, Kelemen Máriát, a leány egyetlen vacsorameghívását sem fogadja el. Bordon komoly szándékkal közeledik a leányhoz, de nem tudja, hogy Mária egy fiatal banktisztviselőnek, Bánky Pálnak, menyasszonya. A fiatalok között azonban majdnem szakításra kerül a sor, mert Bánky nem akarja, hogy Mária esküvőjük után is dolgozzék, a leány pedig megszokta a munkát. Bánky nem szívleli a dolgozó nőt, Mária pedig irtózik a harisnyafoltozó háziasszonytól. Bánky Mária édesanyjától megkéri a leány kezét. Az esküvőről jövő tudja meg Bánky, hogy állását felmondották s most már kénytelen-kelletlen beleegyeznek abba, hogy Mária dolgozik, ő pedig a háztartást vezeti. Bevásárolni jár, főz, gyümölcsöt rak el télire. Bordon, akinek fogalma sincs arról, hogy Mária asszony, ragaszkodik ahhoz, hogy a titkárnője egyszer vele vacsorázzék és Mária, aki félti állását, elfogadja a meghívást. Elkerülnek egymást Bordonnal és Bordon feljön Mária lakására, ahol Bánky fogadja. Itt tudja meg, hogy titkárnője asszony. Bánky mélyen meg van sértve, nem hisz többé Máriának, otthagyja a közös lakást és megy, mint mondja, vissza a mamájához. Bordon jóvá akarja tenni, amit vétett, Mária tudtán kívül alkalmazza Bánkyt, akinek főnöke a bankban a saját, különváltan élő felesége lesz. Mária keményen bánik el új beosztójával, de Bánky egy ügyes elgondolással nagy veszteségtől kíméli meg a bankot, mire a vezérigazgató őt teszi meg volt felesége főnökévé. Működését azzal kezdi, hogy felmondólevelet irat Máriának, aki zokogva hagyja ott sokévi munkássága színhelyét, a Duna Bankot. Este azonban úgy állít be Bánky a hat héttel ezelőtt elhagyott lakásba, mintha mi sem történt volna. Sőt felajánlja Máriának, hogy járjon be tovább is a bankba, a felmondólevél csak színleges volt. Mária azonban nem akar többé hivatalba járni és elárulja meglepett férjének, hogy nemso-kára nem kettőjükéről, hanem háromjuk-ról kell gondoskodnia.

*

Barabás Pál filmvígjátéka csupa zamat, iz, eredetiség, friss szellem és főleg filmszerűség. Kedves, váratlan fordulatok, jó együttes és mindvégig perdülő, ötletes párbeszédek a főjellemzői és értékei en-

nek a magyar tárgyú filmnek, amelynek néhány jelenete tudvalevően a fővárosban készült ez év elején. A közönség méltán meleg fogadtatásban részesítette az Ufa legújabb vigjátékát és nap-nap után nagyobb tömegekben terjed el a nívós és mulatságos film sikere.

Mr. Amerika

(Thanks for everything).

Irtta: C. Kenyon és Art Arthur.

Rendezte: William A. Seiter.

Zene: Mack Gordon és Harry Revel.

Főszereplők: Adolph Menjou, Jack Haley, Arleen Whelan, Jack Oakie, Tony Martin, Binnie Barnes.

Gyártotta: Fox, 1939.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pásztor József.

Hossza: 2125 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Fox.

Bemutatta: Scala, május 30.

*

A Harcourt reklámvállalat a Puff cigarettagyár megbízásából 25000 dolláros pályázatot írt ki. 100 kérdésre kell válaszolni és aki a legtöbb kérdésre helyes választ ad, az képviseli az átlag amerikai izlést és gondolkodást, az lesz Mr. Amerika, az nyeri a 25000 dollárt. A pályázatot Henry Smith, egy kisvárosi árukihordó nyeri, aki most már eljegyzte Magde Rainest, főnökének leányát, régi szerelmét. Harcourt attól fél, hogy a 25000 dollár befolyásolni fogja Henry eddigi átlagizlését és, hogy célját elérje, elűti őt a díjtól, de alkalmazza. Henry minden mozdulatát figyeletti és Henry véleményét úgy értékesíti, mintha az az általa alapított „Mindent Tudok Rt.” statisztikájának eredménye lenne. A vállalat nagyszerűen prosperál, sőt egyik szomszédos állam megbízottja kéri, állapítsa meg, mi a véleménye az átlag amerikaiaknak a háborúról? Henryt, aki valami árthatatlan betegséget kap, hamis rádióhírekkel és külön erre a célra nyomtatott újságokkal befolyásolják, de ő halani sem akar a háborúról. Végül is közlik vele, hogy kitört a háború, bombázzák New Yorkot, ártatlan asszonyok és gyerekek az első támadás áldozatai. Ezt már Henry sem nézheti tétlenül. Mielőtt megakadályozhatná, rohan jelentkezni katonának. A sorozás helyett azonban elmenyógyintézetbe viszik. Harcourt jelenti az idegen állam megbízottjának, hogy Amerika átlag-polgárai készek vérüket ontani hazájukért, ezért negyedmillió dollárt kap. Henry csak most tudja meg, hogy mire használták őt fel. Be akarja perelni Harcourtot, aki úgy teszi jóvá bűnét, hogy kifizeti Henrynek a 25000 dolláros díjat és egyéb szolgálataiért is gazdagon megfizeti. Magde és Henry boldogan térnek vissza Plainvillebe, ahonnan ez a bolondos kaland elsodorta őket.

*

A film teljesen eredeti, merész ötlete Amerikára, a szélsőségek hazájára vall, ahol semmi se szent, ahol az emberek képesek leleplezni önmagukat, életük rugói-

nak legkegyetlenebb mozgatóit. Az amerikai reklám elszánt eszközei, trükkjei, kitalálói mind meglevenednek előttünk a filmen, amely, tekintve, hogy egészen az új világ mentalitásában készült, talán nem fogja érdekelni a magyar közönség minden rétegét.

OKTATÓFILM

Oktatófilmek nemzetközi forgalma

Ismeretes, hogy az oktatófilmek nemzetközi forgalmának megkönnyítésén már évek hosszú során dolgoztak az oktatófilm rajongói. Elsősorban a Nemzetközi Oktatófilm Intézet római központjának vezetője De Feo dr. fáradozott évek óta az egyes országok filmoktatásügyének bekapcsolásával a nemzetközi forgalomba, amely törekvéseknek azután az abesszín háború és az azt követő feszült nemzetközi helyzet támasztott óriási nehézségeket, pedig a római Nemzetközi Oktatófilm Intézet, melynek négytagú végrehajtóbizottságában magyar részről Kozma Miklós foglalt helyet, részletesen kidolgozta és több állammal elfogadtatta az egyezménytervezetet. Amikor azután a nemzetközi politikai helyzet miatt az oktatófilm-egyezmény irányításában Olaszország vezetőszerpe háttérbe szorult, az ügy megmentésére a múlt évben Párizsban diplomata-értekezletet tartottak és ezen az értekezleten foglalták végső fogalmazásba a most Genfben elfogadott nemzetközi egyezményt.

Az egyezmény értéke természetesen a Nemzetek Szövetségének sorától függ és jelenleg, sajnos, nem nagyon alkalmas a helyzet hasonló egyezmények általános nemzetközi érvényesítésére. Annál kevésbé, mert az elmúlt években a római Nemzetközi Oktatófilm Intézet működésével párhuzamosan a skandináv államok, Hollandia és Anglia oktatófilmgyártói külön egyesületbe tömörültek és megalakították a Londonban székelő *Entral Information Bureau for Educational Films Ltd.* vállalatot, mely évenként enciklopédiát ad ki az oktatófilmekről és nemzetközi kongresszusokra hívja meg tagjait. Hollandiában már két ízben tartottak kongresszust, melyeken elhatározták, hogy *Hágában Nemzetközi Oktatófilmtárat* állítanak fel.

TECHNIKA

SZERKESZTI: LÓHR FERENC

Olasz és angol filmműtermek

Irtta:

LOHR FERENC

okl. gépészmérnök,

a Hunnia Filmgyár hangmérnöke.

A filmek sikerének kialakítása elsősorban írói, rendezői és előadói munka. A művészi adottságok uralognak a film stílusán és adnak hangsúlyt a sikernek. Nem közömbös azonban, hogy milyen kiállításban, milyen technikai felkészültséggel születnek meg a filmek és e tekintetben igenis lényeges, hogy súly helyezettessék a filmműtermek korszerű méreteire és berendezésére.

Ne becsljük le a magyar filmgyárak felkészültségét. Állapítsuk meg, hogy ugyanakkor, amikor a hatalmas *Cinecittà* a maga 9 gyönyörű műtermével büszkén hirdeti a havi 6 teljes film elkészítésének lehetőségét, mi magyarok, a mi kevésbé luxusszerűen kiképzett 3 műtermünkben adott esetben 4 filmet készíthetnénk (!), viszonyainkhoz mérten talán még nagyobb sikerrel. (A multban volt erre példa.)

Az alábbiakban két nagy európai metropolisnak, Rómának és Londonnak legnagyobb filmüzemeit ismer-tetjük.

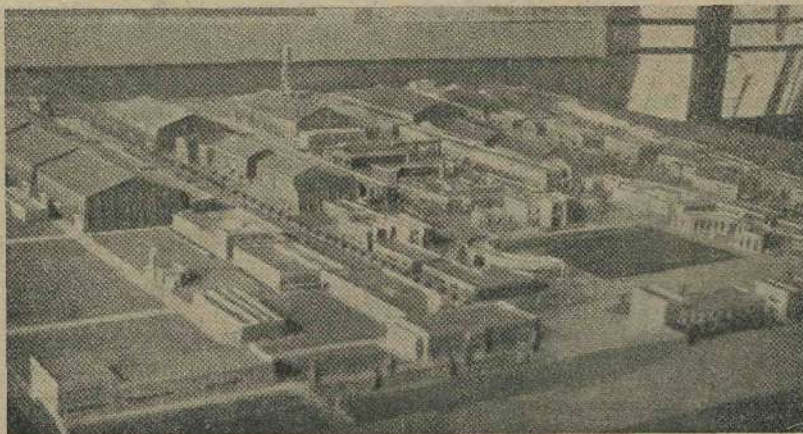
Cinecittà

Róma filmgyártó városa a *Cinecittà*, amely csak két éves mul'tra tekint. Róma közelében, *Mussolini* kezdeményezésére, *Peresutti* tervei szerint épült. Szimmetrikus épület-csoportokból áll és egységes terv szerint készült. Hogy valóban filmvárosról beszélhetünk, mutatja az 1. képünkön bemutatott modell és a *Cinecittà* 2. ábrán látható alaprajza.

Az előtérben épültek a gyártási irodák, a gyártásvezetők és felvétel-vezetők számára. A műtermek a hatalmas terület hátsó részén emelkednek, hogy minden külső zajtól mentesek legyenek. A tervbevett műtermek közül eddig 9 műterem készült el, a bővítési lehetőségek biztosítva vannak. Ezek közül egy

különösen nagyméretű, 80 m hosszú, 36 m széles és 18 m magas!

A város középső területén van az áramátalakító gépház, a művészi segédszemélyzet étkezője és a jelmez-ház. Úgyes a 8 kisebb műterem térbeli összhangjának megoldása a hozzáépített díszletraktárral. Luxusszerűen képzettek a sztáröltözők, mindegyik külön fürdőszobával. A padlók és falak jórésze márvány.

A *Cinecittà* kis gipszmodellje

Az üzemi közigazgatási épület mellett van a vetítőház 3 vetítőteremmel. Külön épület a pozitív és negatívfilm vágására, egy épület pedig külön a vágók számára kis vetítőkkel. Gondoskodás történik a filmek raktározásáról, ablak nélküli boxokban.

A terület jebhóidalán van a vendéglő, a szinkronizáló műterem, a különböző asztalos-, lakatos- és szobrászműhelyek, valamint a munkásétkező és egy trükkműterem.

A műtermek áramszolgáltatása a fentemlített gépházból (egyenáram) és mindegyik műterem számára külön épített transzformátorházakból történik. Az összenergiát a *Cinecittà* külső centrálétól kapja. A gépház-

ban 3 db. motorgenerátor van, mind-egyike kb. 3000 amp-rel 110 volt mellett, így összesen cca 10.000 amp. egyenáram áll a műtermi világítás rendelkezésére. Ezenkívül mindenik műteremhez 2000 KVA-es váltakozó-áram tartozik. Szabadtéri felvételekhez autón szállítható egységek: 3 db. 300 KVA-es és 1 db. 700 KVA-es.

A műtermi áramelosztókat nem a padlón, hanem a hidak magasságában helyezték el, így a műtermek szabadok a kábelektől.

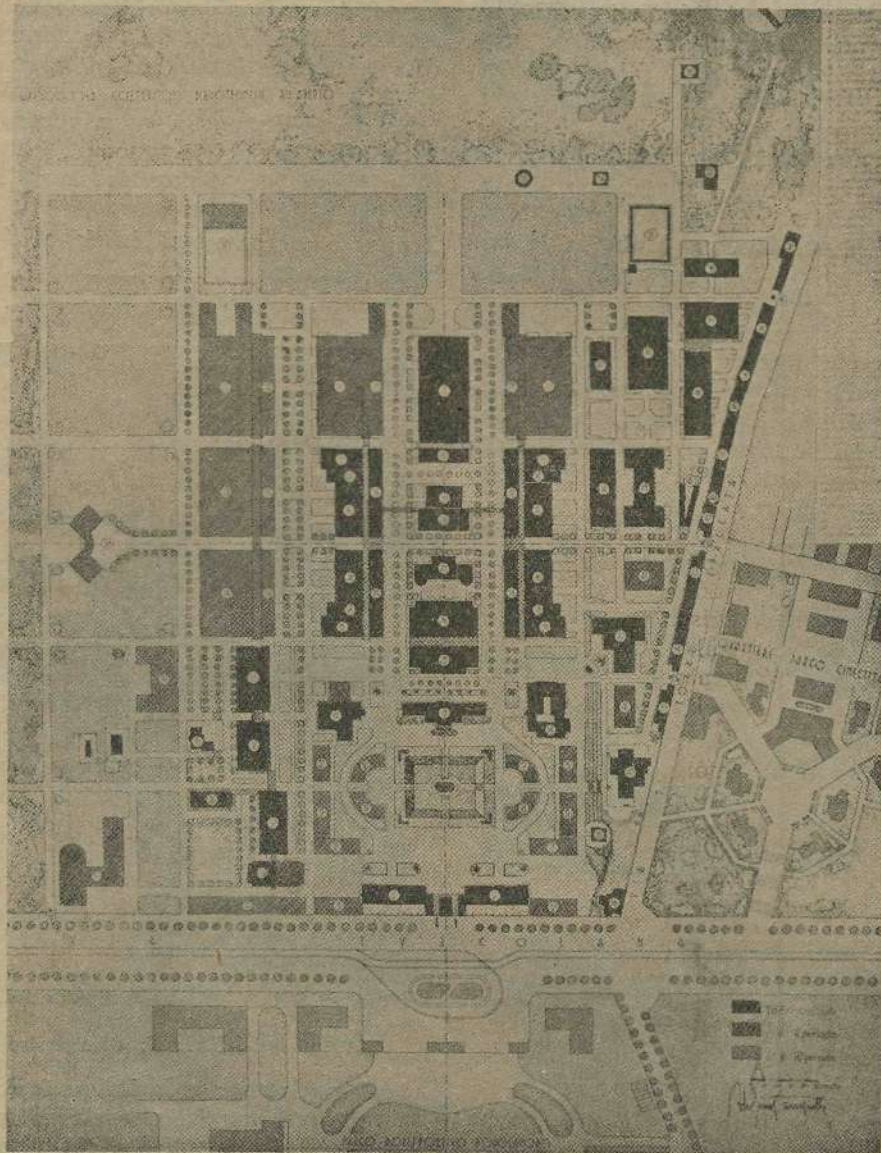
Tudvalevő, hogy Olaszországban minden külföldről jött filmet olaszra kell szinkronizálni. Az idegen filmek szinkronizálására szolgáló műterem méretei: 25 m hosszú, 15 m széles, 15 m magas. Ebben az épületben van a hangkeverő helyiség is (8 szalagos hangkeverés!). A keverőhelyiség méretei 11×13 m. A beszéd-szinkronizáló helyiség 7×8 m.

A vetítő- és hangfelvevőgépek RCA amerikai *high-fidelity-modellek*. A vetítő- és felvevőtermek üveg-

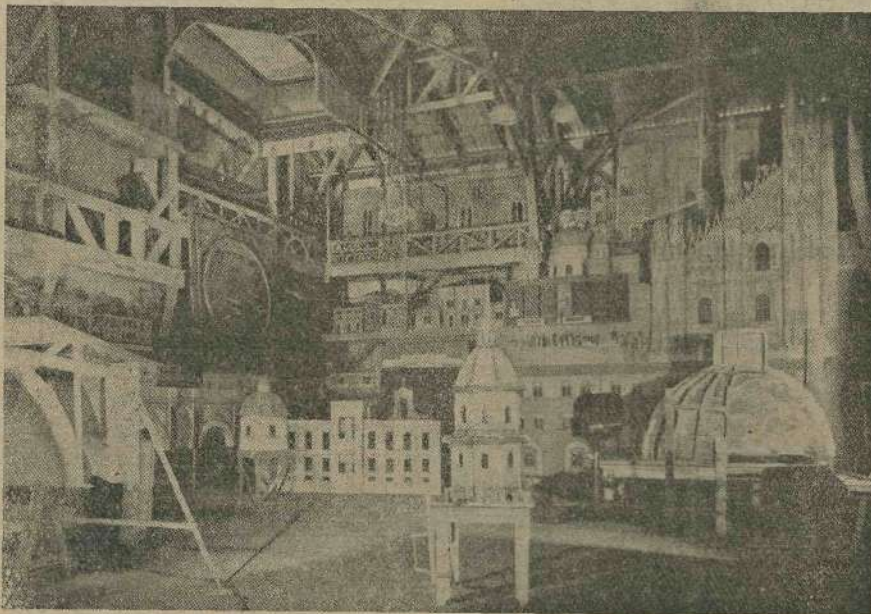
gyapot és farosttáblákkal bélelték a helyes akusztikai viszonyok eléré-sére.

Az olasz ismertetés fontosnak tartja kiemelni a két scenográfus (díszlettervező) *Finzauti* és *Montori*, valamint *Cambi* hangosztályvezető nevet.

A *Cinecittà* vezetősége különös gondot fordít a propagandára és ezért sajtó- és propagandaosztályt állított fel. A sajtóiroda állandó összeköttetésben áll a hírlapokkal. A fényképosztállyal egyetemben a készülő filmekről ismertetést ad le bel- és külföldi lapok számára. A sajtóosztály gondoskodik időnkint rádióelőadásokról, hogy a nagyközönség is megismerje a filmek érde-

A Cinecittà alaprajza

A Cinecittà makett-terme.

kesebb részleteinek felvételi módját. A sajtóosztály propaganda fényképkiállításokat is rendez, hogy a filmek iránt minél inkább felkeltse az érdeklődést. A propagandaosztály fogadja a külföldi előkelőségeket, szakembereket és újságírókat, akik a Cinecittà megtekintésére érkeztek.

London

A három legnagyobb, legkorábbi londoni gyártóüzem a London Film Productions in Denham, az Amalgamated Studios in Elstree és a Pinewood Studios in Pinewood. A műtermi technika eldorádója, az amerikai stúdióépítészeti tapasztalatai mind megtalálhatók ma Londonban. Itt nem számított a pénz!

London Film Productions in Denham

A denhami stúdióépítkezés Korda Sándor nevéhez fűződik. Kb. egy órai autótúrról Londontól, amíg Denhambe érünk. 6 felvevőcsarnok, 3 nagyobb, 3 kisebb, mindegyik acélbeton konstrukció. Fűthető üveg folyosók kötik össze a stúdiókat, a gyártási irodákat és a műszaki helyiségeket. A színészek a legkönnyebb ruhákban közlekedhetnek, függetlenül az időjárástól. A felvevőcsarnokok mögött van a gépház, a műhelyek és a raktárhelyiségek. A várakozó színészek számára gyönyörű park áll rendelkezésre.

Az elektromos áramszolgáltatás saját kézből van. Nyersolajmotorok hajtják az áramfejlesztő generátorokat. 50.000 amp. 110 volt mellett!

A falak üveggyapotot és nemezlapborításúak a helyes akusztika miatt.

Amalgamated Studios in Elstree

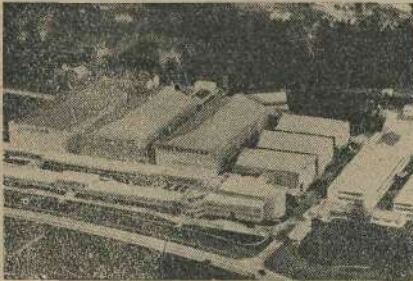
Ellentétben a denhamival, az Elstree-i stúdiók téglából épültek igen gondos, szolid kivitelben. 4 hatalmas csarnok, mindegyik 2 részre osztható válaszfalakkal. A válaszfalak ajtóméretei 10 m széles, 8 m magas. A kapuk kettős fallal készültek, közöttük légrés (külső zajszigetelés). Záródásnál puhagumi szigetelés igen hatásos zajcsökkentő. A kapuszerkezete olyan, hogy egy ember könnyen kezelheti.

Az összbemérés az, hogy mindent lehetőleg összevonták a tervezésnél és az egyes helyiségek építésénél. Igaz, hogy nem volt pazarolni való hely sem. Mindegyik műteremhez egy háromemeletes épület csatlakozik irodák, sztráóltözők, statiszták

tatermek, fodrázműhelyek, vágószobák számára. Így mindegyik műterem külön dolgozik.

A négy csarnok közepén van a vetítőterem épülete, a szinkronterm, a gépház, hátul az óriási asztalosműhely a bútorraktárral és a mintaszerűen berendezett étkező.

A hangfelvétel *Western*-gépekkel történik.

A Denham-stúdiók repülőgépről

Mindegyik műterem számára 12.000 amp. egyenáram áll rendelkezésre 110 volt mellett, nem saját telep. A műtermet ismertető idegen cikkíró sajnálattal állapítja meg, hogy az *Amalgamated* stúdiók ma fizetési nehézségekkel küzdenek, leálltak a remek berendezés kihasználatlanul áll.

A közigazgatási épületben 65 iroda van, azonkívül várószobák, fűdőszobák, szakkönyvtár és egy 500 személyes vendéglő. A konyha a legkényesebb igényekre berendezett. Az épülethez csatlakozik a klubház, benne 80 szobás szálloda. Remek úszócsarnok, könyvtár, biliárd-terem, étterem, klub- és társalgó-terem a kényesigényű filmeseket is kielégítik.

A közigazgatási épületből fedett folyosón juthatunk a műteremcsoportokhoz. 4 műteremcsoport, mindegyik egy nagy és egy kis csarnokból áll. A nagy műterem méretei 55-ször 37-szer 12 m, a kisebbeké 37-szer 27-szer 12 m.

Mintaszerű és különlegesen praktikus az épületek tagozódása és össz-

Az elstree-i Amalgamated-stúdiók

A Denham-stúdiók, előtérben a közigazgatási épületekkel

Pinewood-műtermek

Amit az angol stúdiók ismertetőjének bevezetéséről írtunk, elsősorban a *Pinewood* műtermekre vonatkozik, mert ezeket nevezhetjük a legszebb és legtökéletesebben berendezett angol stúdióknak. Gyönyörű, ápoltságban egyesített a természet szépsége a gyakorlati ügyes megoldásokkal.

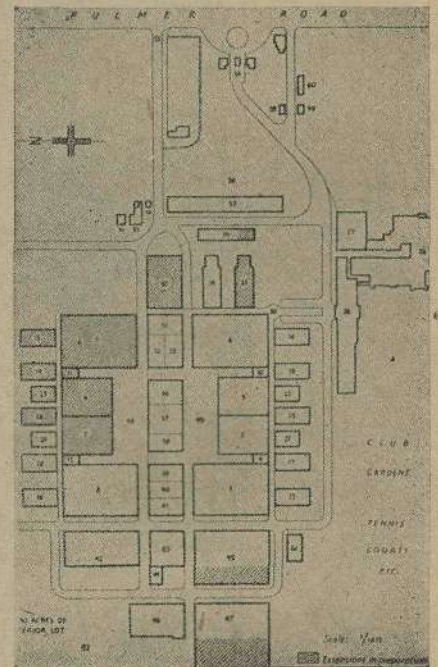
Egy kisebb parktérrel át, a garázsok mellett vezet az út a közigazgatási épületekhez és a műtermekhez.

szesítése. Mindegyik műteremcsoportnak saját produkciós irodái vannak. Mindegyik műterem kiszolgálja önmagát a szükséges helyiségekkel. Az épületeket fedett folyosók kötik össze egymással.

Központosan épültek a különféle műhelyek. A műtermekből könnyen elérhetők és a hozzávezető helyiségek is üveggel fedettek, hogy az egész üzem függetlenül működhesék az időjárástól. (Díszletek ki- és beszállítása.)

A *Pinewood* műtermekben alkalmazták először Európában a felülről való áramelosztást. A nagy műtermekben 6, a kisebbekben 3 elosztótábla van. Vastag függő kábeleken vezetnek az áramot, mindegyik kitűnően képzett csatlakozódobozok 1,

2 vagy 6 csapos végződésűek, a kábelek vastagsága szerint. Mindegyik biztosított.

A Pinewood-műtermek elhelyezése

Az elektromos erőműtelep 5 Diesel-motorral működik, ezeknek meleg gázait és cirkuláló vizét a műteremek zajtalan fűtésére, másik részét pedig a hulladékok elégetésére használják. A légcseréről is gondoskodás történt.

Egészen mintaszerű a műterem akusztikai kiképzése. Óriási tömeg üvegyapot és *salakgyapot* van a falakba és tetőkbe építve és ilymódon az utáncengési időt a szükségesre tudták szorítani. Hogy a külső zajokat elkerüljék, a tető kettőzötten épült, a személybejáratok pedig szilícium anyaggal bélelt *zsilip-szerűen* kiképzettek. A nagy bejárókapuk is kettőzöttek és 40 cm-es légközzel épültek. Az összes ajtók és kapuk központosan nyithatók-zárhatók egy kapcsolóasztal segítségével, miáltal elkerülhető, hogy valaki ajtónyitással, vagy ki-bejárással a kényes felvételeket megzavarhassa. Ugyanerről az asztalról irányíthatók a szellőztetőberendezések, a vöröslámpák és a telefonok is. Maga a kapcsolóasztal alig nagyobb, mint egy teáasztalka.

A nagy műtermekben egy-egy 13-szor 10-szer 2.7 m méretű fűthető víztartály van a felszedhető padló alatt.

A hangfelvétel *Western*-gépekkel történik. A lehallgatóhelyiségek a nagy és kis műtermek között vannak, hogy bármelyik műteremre könnyen átállhassanak.

A sztáröltözők négyszobásak! Előszoba, öltöző és sminkelő, jelmezszoza, fürdőszoba.

A *Pinewood*-műtermek számára 25 vágószoba áll rendelkezésre. 26 film-trezor állandó hőmérsékleti felügyelettel.

Minden műterem és műhely *Sprinkler*-berendezéssel működik, hogy tűz esetén az egyes termeket önműködően vízzel lehessen borítani.

A külső terepen 20 hydrans van. Érdekes még megemlíteni a világító-munkások számára készült nagy könnyítő szerkezetet, a hidraulikus lámpaemelőt. Ennek segítségével a nehéz reflektorokat 5 m magasra lehet emelni és süllyeszteni.

A tökéletes felkészültség ellenére a *Pinewood*-műtermek ma szintén nincsenek kellőképpen kihasználva.

A cikkhez felhasznált irodalom:

Un miracolo d'organizzazione — L'attrezzatura tecnica di Cinecitta. (Alb.) „Lo Schermo”, 1939. 5. sz. 21. old.

F. W. *Dustmann*: *Italienische und englische Filmatelier-Betriebe.* „Kino-technik”, 1939. 4. sz. 101. old.

Nyári hivatalos órák a Mozi Egyesületben

A Mozi Egyesület június 10-től augusztus 20-ig hetenkint háromszor: hétfőn, szerdán és pénteken tart hivatalos órákat. Szerdán mindenkor *Morvay Pál* alelnök, pénteken *Ruttkay Ödön dr.* alelnök tart hivatalos órákat, hétfőn pedig felváltva *Ruttkay Ödön dr.* és *Morvay Pál*. Sürgős esetekben az alelnökök lakásukon vagy mozijukban telefonon is a tagok rendelkezésére állnak.

HIRADÓK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

797. sz.

M. F. I.

1. Főiskolai nyolcevezős-verseny a Dunán (MFI, Horváth-Kaulich-Zsabka-Kiss).
2. Tavaszi élet a budapesti állatkertben (MFI, Kaulich).
3. A „Kassa” tengerjáróhajó vízrebocsátása (MFI, Fekete-Kaulich-Kiss).
4. Légvédelmi gyakorlatok Eszterházában (MFI, Horváth).
5. A Duce külpolitikai beszéde Aostában (Luce).
6. Az angol uralkodópár fogadtatása Kanadában (Metro).
7. Szemle a spanyol nemzeti csapatok felett (Luce).
8. A „Squalis” tengeralattjáró katasztrófája (Metro).
9. Tavaszi derby az amerikai Kentuckyban (Ufa).

*

PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ

1939/22.

1. A favorit „Blue Peter” megnyerte az epsomi derbyt.
2. Szerencsés kimenetelű gépkocsibaleset érte Mary anyakirálynét Londonban.
3. A Népszövetség üléseinek szünetében Halifax lord és Bonnet francia külügyminiszter Maiskyval, a Tanácsszövetség megbízottjával tárgyal Genfben.
4. A belga főváros ünnepélyesen fogadja Vilma holland királynőt.
5. Hitler vezér és kancellár megtekinti a francia határral párhuzamos Siegfried erődítményeket.
6. A „Squalis” amerikai tengeralattjáró fedélzetén 59 főnyi le-

génységgel géphiba folytán 73. m. mélységben megfeneklett Portsmouthban.

7. Kanada, az egykori francia gyarmat, amely ma a brit Birodalomhoz tartozik. Ünnepélyesen fogadja az angol királyi pár látogatását.
8. Kanadai útja során az angol uralkodópár Montrealba érkezik.
9. Frederick Snite 3 éve acéltüdőben él... így érkezett Franciaországba, hogy Lourdes-ba zárándokoljon.

*

FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. évf. 23. sz.

1. Az angol királyi pár Kanada fővárosában, Ottawában.
2. A holland királynő látogatása.
3. A Népszövetség 105. tanácsulése.
4. 60.000 fasiszta leány felvonulása a Duce előtt.
5. A newyorki-marseillei oceáni repülővonal megnyitása.
6. Amerikai zárándoklat a louredesi kegyhelyre.
7. A norvég trónörökös vitorlásútja.
8. Németország—Svédország közti Davis-serleg mérkőzése Berlinben.
9. Egy durva küzdőfél.
10. „Blue Peter” nyeri az epsomi derbyt.

HIRSCH LAJOS

és

TSUK IMRE

filmkölcsönzővállalatának

új címe:

VII., DOHÁNY-U. 42.

Telefon: 143-835 és 144-027.

(Kamara mozgóképszínház)

MOZISOK!

Legközelebbi napokban szétküldjük jövő évi anyagunkat ismertető prospektusunkat. A jövő szezomban

7 magyar
7 külföldi
12 magyar
12 kultúrfilmet

hozunk forgalomba.

PALATINUS

FILM

HIREK

Lillafüred

Két hét óta hangzik fel ez a dalamos, ritmikus szó a pesti film- és mozivilágban. Olvassuk nyomtatásban a magyar sajtó hasábjain nap mint nap. Lillafüredi Nemzeti Filmhét: egy új magyar ötlet, új kísérlet. Célja, hogy a nyár kellemes hangulatában, a hazai föld egy paradicsomi szépségű frontján hirdesse, ünnepelje a film kultúráját s a magyar filmet. Célja, hogy az ünneplés közepette komoly szakemberek, a film hívatott mesterei felébredjék szunyókálásából a termetést a filmgyárak csöndes műtermeiben. A lillafüredi Nemzeti Filmhét ötletét, vezérkarát, rendezői gárdáját érheti kritika, érheti gáncs, mint ahogy érte is. Egy azonban elvitathatatlan. A Filmhét terve nem eszandékból született, előkészítői komoly, áldozatos munkát fejtettek ki és szereplőire nagy feladatot vár, amelyet — minden remény meg van rá — becsülettel meg is fognak oldani. Amikor ezeket a sorokat a nyilvánosság olvashatja, a Filmhét már megnyitotta kapuit a magyar film- és mozi szakma és a nagyközönség előtt, de — úgy érezzük, — hogy ugyanakkor kinyitotta a magyar filmgyárak kapuit...

A FILMHÉT UJSÁGJA

A június 3-án kezdődő lillafüredi Filmhét rendezőbizottsága, mint ezt lapunk legutóbbi számában közöltük, dús programot tartogat a közönségnek. A program az elmúlt héten nap-nap után bővült, amelyet a lapok már ismertettek. A Filmhét rendezősege legújabb program-pontjával elhatározta, hogy egy kis napilapot ad ki, amelynek első száma az ünnepségek megnyitóján fogadja a résztvevőket, későbbi számaiban pedig beszámol az előző nap eseményeiről és közli a másnapi programot. Az érdekes ingyen-napilap szerkesztését Váci Dezső végzi.

AZ OPERATŐRÖK TÁRSASÁGA

e hó 7-én, szerdán este tartja meg szokásos hőségi társas összejövetelét a József-utcai Csákyódy-étterem külön helyiségében. Ez alkalommal is folyó ügyek megvitatása kerül sorra, amelyek az elmúlt hónap alatt felgyülemlettek és amelyek a magyar filmoperatőrök összességének érdekeivel kapcsolatosak.

AZ OLASZ FILMIRODA ELNÖKE BUDAPESTEN

A római *Instituto Nazionale Luce* elnöke, Paulucci di Calboli márki, meghatalmazott miniszter az elmúlt héten több napon át Budapesten tartózkodott és a magyar filmszakmát tanulmányozta abból a célból, hogy a magyar-olasz filmkapcsolatokat kimélyítse. Látogatása során megtekintette a Magyar Film Iroda telepét és az ott legutóbb készült kultúr- és oktatófilmeket. Di Calboli márki a legnagyobb tetszésének adott kifejezést úgy az MFI berendezése, technikai felkészültsége, mint a bemutatott filmek láttán és készséggel felajánlotta, hogy a jövőben erősebb kapcsolatok létesüljenek a Luce és az MFI között. A Luce elnökét, akit Vinci gróf, olasz követ kísért a MFI gyártelepén, vitéz leveldi Kozma Miklós titkos tanácsos, a MTI és a MFI elnökgigazgatója fogadta és kalauzolta.

BERENDIK ISTVÁN JUBILEUMA

A magyar filmszakma tekintélyes korára jellemző, hogy tagjai egymásután ünnepelnek. A két-három-évtizedes jubileumok kezdenek minnennaposak lenni. Ezen a héten ismét egy magyar filmoperatőr jubileumáról számolhatunk be. Berendik István kartársunk pontosan 1914 június 1-én, tehát 25 évvel ezelőtt kezdte el filmoperatőri pályafutását és a kétésfélvtized alatt körülbelül 300.000 méter negatívot exponált, ami jelentős teljesítmény. Az ő nevéhez fűződik például a magyar filmgyártás hőskorának néhány emlékezetes filmje, pl. a *János vitéz*, *Szulamit*, *Monna Vanna*, *Berendik István* számos kultúr- és riportfilmjét is fotografált. Legutóbb a *Képek orvosa*, *Magyar östehetségek* és *Madonna a művészetben* című filmek nívós fényképezésével szaporította sok régi sikerének számát.

A KÜLKERESKEDELMI HIVATAL FILMBEMUTATÓI KÁRPÁTALJÁN

A Külkereskedelmi Hivatal már a múlt év őszén elhatározta, hogy a magyar mezőgazdaság és ipar bemutatása, valamint a hivatal ismertetése érdekében a visszacsatolt területek városaiban és nagyobb községeiben filmbemutatót rendez, amelynek során kultúrfilmjeit mutatja be. A filmbemutatók a Felvidéken, mint ismeretes, igen nagy sikert arattak. A filmek most Kárpátalján folytat-

Premier Plan

TASNÁDY ÁRPÁD

A fenti rajz nem karrikatúra, hanem jól sikerült képe annak, akit ábrázol. Sőt: a rajzoló mintha kissé hízelgett volna aldozatának, aki az életben még több eséllyel pályázhat Gandhi exteriörjének babéraitra. A sovány külső azonban kövér belső értékeket leplez. A legfiatalabb filmfelvételvezető ugyanis mondhatni máról-holnapra tanulta meg bonyolult és felelősségteljes mesterségét és végzi ezt most már ki tudja, hányadik filmnél, a legteljesebb sikerrel. Pedig, haj, de nem irigylésreméltó egy felvételvezető dolga. Neki kell elsőnek lennie hajnalban a gyárban és ő hagyhatja el utolsónak a telepet. És mi mindent kell megszereznie percek alatt. Az ötösikreiktől, mint kelléktől kezdve ő hűti ki a személyes sztár levesét is, ha kell. A telefonkönyvben sem keresgélhet. Fejből kell tudnia néhány száz telefonszámot, még a titkosakat is. És mindezeknek mestere, játszva intezője az ezerkezü Tasnády Árpád. A tíz körmével kaparja elő a föld alól, ha kell a lehetetlent is. Nem esoda, ha annyira megfogyatkozott. Hetek óta azonban kényszeredett hízó kúrát tart. Amióta szünetel a magyar filmgyártás.

ják diadalmas körútjukat. A kárpát-aljai előadások Huszton kezdődtek és három napon át tartottak. Nagyszőlős közönsége két napon át összesen 16 előadás keretében gyönyörködött a filmekben. De gondoskodik a Hivatal arról is, hogy eljussanak a filmek a máramarosi havasokba is, mert a közeljövőben Kőrösmezőn, Aknaszlatinán, Nagybocksón és Rahón rendez filmbemutatókat.

TURUL SZÉPMIVES FILM- GYÁRTÓ ÉS FILMTERJESZTŐ SZÖVETKEZET

A *Turul Szövetségbe* tömörült *Szépmives B. E.*, mint közöltük már, megalakította a *Turul Szépmives Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezetet*, amelynek célja a magyar nemzeti célt szolgáló filmek gyártása és olyan külföldi filmek terjesztése, melyek hazafias érzéseinkre nem bántóak. A *Szövetkezet* most bocsátotta ki a részjegyek jegyzésére vonatkozó felhívását, amely szerint minden magyar embert felvesz tagjai sorába egy vagy több darab részjegy lefizetése ellenében. A *Szövetkezet egy részjegyének ára* 22 pengő, mely összegből aláírásakor lefizetendő részjegyenkint 8 pengő, a többi megfelelő havi részletekben törleszthető.

FILMSZINÉSZKÉPZÉS A SZINIÁKADÉMIÁN

A jövő tanévben a *Sziniakadémián* megkezdik a filmszínészképzést. A tanterv szerint az előkészítő év elvégzése után a filmszínészpályára készülő növendékekről próbafelvételeket készítenek. Ha ezek a próbafelvételek jól sikerültek, a kiválasztott növendékek a tanév folyamán dél előtt a film-műtermekben részesülnek gyakorlati oktatásban, délután pedig a *Sziniakadémián* nyernek elméleti kiképzést.

FILMKIRÁLYNÓ-VERSENY NIZZÁBAN

A nizzai *Casino Municipal* vezetősége filmkirálynő- és filmkirályversenyt rendezett, amelyen nemre és korra való tekintet nélkül bárki résztvehetett. A jelentkezőknek különböző próbákat kellett kiállaniuk. Elsőnap a jelöltek külső megjelenését és a közönség előtt való mozgását bírálta el a zsűri. A második napon a jelöltek beszéd tudásukról tettek tanúságot, míg a döntőn rövid jelenetet adtak elő a király- és királynőjelöltek. A közönség minden egyes alkalommal zsúfolásig

megtöltötte a *Casino Municipal* háromezer személyt befogadó dísztermét. A filmkirálynő: Mlle. Marinette *Martin* lett, filmkirályá pedig M. *André*-t választották.

FILM A HAMBURGI KIKÖTŐRŐL

Előkelő meghívott közönség előtt nem mindennapian érdekes filmet mutattak be május 31-én este. Az *Átrium* moziban pergették le a *Fracht von Baltimore* című német *Terra-film*et, amely a sokszázéves hamburgi kikötő izgalmas életét tárja a szemünk elé egy romantikus szerelmi történet és két hamburgi hajósvállalat vetélkedésén keresztül. A főszereplő az egyik hajósvállalat vezérigazgatója, szép fiatal dáma, akit *Hilde Weissner* alakít igen hatásosan. Partnerét, a daliás hajóstisztet, a markáns *Attila Hörbiger* játssza. Az érdekes kikötőfilm után a bemutatót rendező *Hamburgi Szabakkikötő-Raktárház Társaság* még egy tanulságos *Ufa-kultúrfilm*et vetített Hamburgról. A kultúrfilm felidézi azt a fontos szerepet, amelyet Hamburg a világkereskedelemben és nem utolsósorban Magyarország tengerentúli forgalmában kifejt.

GÁL BÉLA ZÜRICHBEN RENDEZ

A *Jókai*-filmek rendezője, *Gál Béla*, hír szerint, *Zürichben* fog rendezni. E hó elején kezdi el a *Sommerrüchte* című film forgatását a következő főszereplőkkel: *Trade Karlsen*, *Hortense Raky* és *Johannes Steiner*. Érdekes, hogy *Gál Béla* filmjének zeneszerzője is magyar: *Buday Dénes*.

ELISMERÉS KOZMA MIKLÓSNAK

Mint a napilapok is megemlékeztek róla, a *Népszövetségi Tanács* május 27-i ülésén, melyen *Majszki* (Szovjetország), elnökölt, minden változtatás nélkül elfogadták az oktatófilmek nemzetközi forgalmának megkönnyítése tárgyában *Párizsban* készült egyezménytervezetet. (*Convention pour faciliter la circulation internationale des films éducatifs*). A jelentés megemlíti az egyezményt kidolgozó szakértők közül vitéz *leveldi Kozma Miklós*-nak, a *Magyar Távirati Iroda* elnökigazgatójának érdemes munkásságát.

KÜLFÖLD

ANGLIA

▲ Az angol kormány a filmet is beállította a sorozás szolgálatába. Néhány hét óta a mozielőadások előtt, a kísérőműsor bevezetéseként *Hoare-Belisha* honvédelmi miniszter jelenik meg a vásznon és felhívást intéz a fiatalsághoz, hogy lépjenek be az angol szárazföldi, légi vagy tengeri haderőhöz katonai szolgálatra. Ez a felhívás nem a tartalékosoknak szól, hanem a tényleges keret részére toboroz megfelelő létszámot.

AUSZTRÁLIA

▲ Ausztráliában jelenleg 1371 mozi működik átlagosan 1000 ülőhellyel. Az aránylag igen nagy átlagos férőhelyet az a körülmény magyarázza meg, hogy a mozik legnagyobb része a nagy- és középvárosokban van, míg Ausztrália belső vidéke nélkülözi a mozikultúrát. A trösztösítés Ausztráliában sem ismeretlen. Az 1371 mozi közül 13%, vagyis 173 mozi két nagy tröszt kezében van. Jelentősebb ezek között a *Hoyts-konzern*, amely 144 mozi felett rendelkezik a legnagyobb városokban (*Sydney*, *Melbourne*, *Newcastle*, *Hobart*, *Launceston*, *Brisbane*, *Adelaide*, *Perth* és *Frematle*), melyek közül 25 premierszínház. A *Greater-Union*-nak csak 29 színháza van, de közöttük 18 premiermozi.

CSEH PROTEKTORÁTUS

▲ Legújabb értesülések szerint a német *Reichsfilmkammer*-hez hasonló cseh filmkamarát állítanak fel rövidesen Prágában. A filmkamara egyesíteni fogja magában a cseh film- és moziszakma minden ágát és a kamara egyes osztályait filmszakemberekből álló végrehajtóbizottságok fogják vezetni a kereskedelemügyi minisztérium vezetése mellett. A tervezet szerint a jövőben csak nyolc kölcsönző kap működési engedélyt, a multban dolgozó 42-vel szemben és 220-ban maximálják a forgalmazandó játékfilmek számát. A gyártást illetően a kamarán keresztül kívánják megvalósítani a német-cseh közös gyártást két változattal. Ilymódon kívánják az erősen ráfizető cseh gyártási költségeket csökkenteni. Az elmúlt évben ugyanis 41 cseh játékfilm készült 30 és félmillió csehkorona költséggel és ez-

zel szemben az egész külföldi eladásból származó bevétel hat és félmillió csehkoronára rúgott, holott a külföldről behozott filmekért 33 milliót fizettek. Ezt a passzív mérleget igyekeznek a protektorátus a közös gyártással feljavítani.

DÉLAMERIKA

▲ A csilei kormány már évekket ezelőtt eltiltotta az ifjúságot a mozilátogatástól és rendeleteileg kötelezte a mozik igazgatóit, hogy kiskorúakat ne engedjenek be a nézőtérre. A rendelet áthágása esetén a mozivezető 100 peso büntetést fizetett, mely összeg körülbelül 25 pengőnek felel meg. Ezt a rendelkezést a csilei mozik leleményessége nem sokára oly módon hágták át, hogy úgynevezett gyermekelőadásokat rendeztek, amikor beengedték az ifjúságot és előadásokként megfizették a 100 pesot. A legtöbb esetben meg is találták számításukat. Minthogy azonban ez a megoldás, ahogy sem fedi a kormány elgondolását, legújabbán rendelet jelent meg, amely nem előadásokként, hanem gyermekként rója ki a mozivezetőre a 100 peso büntetést.

▲ A csilei *Santiago*-ban most épül az első csilei hangosfilmműterem. A telep vezetését Alfonso G. Merlet, az *Italo-Chilena* filmszínház konzern igazgatója látja el.

FRANCIAORSZÁG

▲ Az ezévi párisi árumintavásáron mozi-kiállítást is tartottak, amelyen számtalan újfajta vetítógép és tükrövlámpaszerkezet került bemutatásra. Az elmúlt években hanyatló francia mozigépipar a közelmúlt devizanehézségei és beviteli tilalmai folytán új erőre kapott s a *Pathé* és *Gaumont* tradicionális szerepét új nevek vették át. Különösen kiemelte a szak-sajtó a *Radio-Cinéma*, a *MIP* és a *Cinéson-France* konstrukcióit.

MEXIKÓ

▲ A mexikói filmszakma is megkísérli a nemzeti filmek gyártását. Megalakult a *Mexinema* vállalat, melynek telepe most épül és amely az első évben 5 spanyolnyelvű játékfilmet kíván forgatni.

NÉMETORSZÁG

▲ Ausztriában átmenetileg szabályozták a híradó-bemutatást mindaddig, míg a németországi híradórendelkezéseket az ostmarki területen is keresztül nem viszik. Az átme-

REPRIZ

csak

ARANY FILMDUCCO-val

VALÓDI!

ARANY FILMDUCCO
BUDAPEST, VIII.,
DANKÓ-UTCA 22.

TELEFON: 149-489

neti szabályozás szerint csak legfeljebb nyolchetes híradókat lehet bemutatni, kivételes esetekben tizenkéthetes híradókat. Ez a multtal szemben, amikor harminchetes híradók is voltak, nagy haladásnak tekintendő.

▲ Az olasz irodalmi, művészeti és filmvilág kiválóságai alakult bizottság *Pavolini* képviselő és *Mari-netti* író vezetésével megtekintették a harmadik birodalom legjelesebb művészeti alkotásait és látogatást tettek az irodalmi és filmvilág vezetőinél. A forgatás alatt lévő filmek közül a johannisthalj műtermekben készülő *Hazugság* könyörületből és az *Utálat* filmek felvételeit tekintették meg.

▲ A Német Filmbank 50 millió márka haszonnal zárta az 1938. üzlet-évet.

▲ A német konjunktúra-kutató intézet jelentése szerint a filmgyártás költségei nyolc év alatt megkétszereződtek. Míg 1930-ban a játékfilmek átlagosan 243.000 márkába ke-

rültek, addig 1938-ban 649.000 márkára rúgtak a gyártási költségek. A gyártási költségekkel megfordított arányban áll a gyártott filmek száma. Míg 1923-ban 253, 1930-ban 146 és 1936-ban 112 játékfilm készült Németországban, addig a mult évi termelés kereken 100 filmet jelentett.

OLASZORSZÁG

▲ Az olasz népművelődési minisztérium költségvetésének tárgyalásakor *Dino Alfieri* népművelődésügyi miniszter a filmügyek részletes ismertetése után kijelentette, hogy az olasz kormány változatlanul kitart állásponja mellett, mely szerint az állam ne gyártson filmeket, a gyártást engedje át a magánvállalkozásnak, azonban szigorúan ellenőrizzen és irányítson. Egyes vállalkozók és társaságok üzleti spekulációit pedig kiméretlenül kiirtják, mihelyt az a filmügyek érdekeit veszélyeztetik. Az állami filmintézettel kapcsolatban kijelentette *Alfieri*, hogy az *Istituto Nazionale LUCE* az elmúlt évek során megtalálta gazdasági egyensúlyát, kiegészítette technikai felkészültségét, úgy hogy ma már teljes mértékben betöltheti hivatását. A *LUCE* munkásságára jellemző, hogy az elmúlt esztendőben 5 millió méter negatívot és pozitívot dolgozott fel, ami az előző évvel szemben 500.000 méter emelkedést jelent. A képhírszolgálatához az elmúlt évben 27.000 nagytívet használt el, míg az ezekről készített képmásolatokkal 20.870 négyzetméternyi felületet lehetne borítani.

▲ Rómában az év első negyedében 57 film került bemutatásra. 16 olasz film mellett 23 amerikai, 11 francia, 3 német, 2 angol és egy német-spanyol film. Összesen 405 premier-nap volt, amely közül 114 esett az olasz filmekre, 184 az amerikaiakra, 74 a franciákra, 16 a németekre, 10 az angolokra és 7 a német-spanyol filmre. Az amerikai filmek hosszú bemutatási idejét elsősorban az Olaszországban is kiugró *Hófehérke és a hét törpe* sikere magyarázza, míg a többi amerikai film mérsékelt sikerrel került bemutatásra. Ha pedig az első négy hónapban cenzurázott filmek számát nézzük, akkor úgy látjuk, hogy az amerikai filmek viszonylag csökkenő számban kerültek a vizsgálóbizottság elé, tekintettel arra, hogy 27 olasz filmmel szemben az első harmadévben 23 amerikai, 12 francia, 12 angol, 8 német filmet engedélyezett a cenzurabizottság.

ÉLETEM TÖRTÉNETE

Irtta:
EMIL JANNINGS.

Csodálatos, ha visszatekintünk életünkre, az események összefolynak és egyetlen fejlődési folyamattá sűrűsödnek szemünkben. Mintha minden, a látszólag véletlen eseményeket is, egy nagy rendező céltudatos akarata intézte volna előre megfontolt terv szerint. Ez a megfigyelés gondolkodóba ejt és megértjük e szavak jelentőségét: Légy azzá, ami vagy!

Rorschachban, a német Svájcban születtem, édesapámnak kötőgépgyára volt. Praktikus szellemű ember letére jól tudta, hogy a fejlett izmok ép oly fontosak, mint a jó fej. Korán megtanított arra, hogy valamiről beszélni még korántsem jelenti a tett bevégzését. Kertünk egy tópartig ért. Fázva ott álltam a víz szélén és édesapám hirtelen azt mondta: „Most úszni fogsz, fiacskám!” És ezzel máris belököt a vízbe. Ittözetosan ordítottam, de ő nyugodtan állt. Még most is hallok szavait: „Ha nem mégy a vízbe, nem tanulsz meg úszni! Ha nem tudsz úszni — megfulladsz!” Én pedig addig kapálództam, míg valami rendszer nem jutott a hadonászásba és magam sem tudom már hogyan, de végül kivickéltem a partra. Apámnak igaza lett. Megtanultam úszni. Nemcsak a vízben, hanem az élet árában, sőt ár ellen is. De ehhez az is kell, hogy az ember megtanuljon a saját erejében hinni és bízni. Erre is apám oktatott. Azt mondotta: „Ha a tanító egyszer megverne, fogd a könyveidet és gyere haza!” Erre sor is került.

Egyszer egyik nem épen túlságosan intelligens osztálytársam rosszul ejtett ki egy ilyen egyszerű szót, mint „Brett” (deszka). Jelentkeztem és korigáltam. A tanító elámult ennyi vakmerőségen: ez beavatkozás privilégizált jogából Csattanós pofont kaptam!

Nos, én felkészültem az ilyen eshetőségekre. Összeszedtem a könyveimet s szó nélkül büszkén faképnél hagytam az osztályt. Félóra múlva visszahozott az édesapám. Beszélt a tanítóval, aki nagyon megzavarodott, elpihult: belátta, hogy túllőtt a célén.

De azért nem kívánom ellenségemnek sem azt a verést, amivel édesapám traktált odahaza — jogosan!... Mert az öregúr nem tartozott azok közé, akik kételkedtek a nádpálca nevelő hatásában.

Az első színházi élmény

Vagy tízéves lehettem, amikor elvittek a „Babatündérbe”. Mondanom sem kell, hogy nem tetszett. „Lányoknak való az ilyen!” — mondtam. De a „Freischütz” már felizgatott. A tűzesszemű bagoly, a halálfejek, a vadászó és egyéb ijesztő látomások fel-

ölták lelkemet. Szinte már nem tudtam a romantikus képzeletet a valóságtól megkülönböztetni. Éjjel felerdítottam és nem tudtam többé elaludni. (Mondanom sem kell, hogy hamar vége lett a színházbajlásnak...) De nem ez a lényeges. Mai szemmel nézve fontosabb az, hogy a gyerekszem fellázad a melodráma ellen, nem fért a fejembe, — 10 éves voltam! — hogy miért nem beszélnek azok az emberek (a színpadon) normálisan, miért énekelnek „összevissza?”... Szóval a gyermek lelkében felébredt valami érzék a valóság iránt. Fellázadt valami a természetellenességgel szemben. De ezzel korántsem akarom azt mondani, hogy tagadom az operai műfaj létjogosultságát.

Tizenöt éves korában minden kamás képzeletében hemzsegnék a vágyak, romantikus tervek, elképzelések. Én mindendron hajósinas akartam lenni, később híres felfedező, kutató és kapitány. Édesapám, sajnos, már régen elhunyt, Görlitzben éltünk édesanyámmal és addig kínoztam szegényt, míg elengedett Hamburgba.

Igy lettem hajósinas

Hogy romantikus álmaim teljes hajótörést szenvedtek, azt már az a tény is bizonyítja, hogy végül mégis csak színész lettem! Azonban tagadhatatlan, hogy nem ártott nekem sem ez a kemény iskola, a fedélzet-sikálás, a krumplihámozás, a szakácsinasság, a fülketakarítás és a — hajókötéllel való olykori simogatás (a tengerész-romantika egyetlen kelléke, amely ugyanúgy „működött”, amint az a mesékben annyiszor olvasható...)

Haza persze csak lelkes leveleket írtam: „Gyönyörű a tengerész-élet, boldog vagyok!” Arról, hogy a kormánys egy szer rajtacsípett, amikor Schiller „Don Carlos”-ából szavaltam és legnagyobb bánatomra a vízbe

dobta összes titkon rejtgetett könyveimet, az egész klasszikus irodalmat, amit zsebpénzemből összegyűjtöttem, persze mélyen hallgattam.

Amikor egy év múlva hazakerültem, sírva kiáltottam fel: „Soha többé!”

Színész akarok lenni!

Persze iskolába se akartam többé járni, számtant, algebrát tanulni. Úgy éreztem, semmi közöm sincsen a két ismeretlenül való számításához és egyéb egyenletekhez. Egész vágyam az volt: a mai tárgyilagossá (sachlich) és (akkori véleményem szerint) lapossá vált életben egy hősies pályára lépni, heroikus életet élni. Erre csak a színészi pálya nyújt még lehetőséget — ez volt szent meggyőződés. És elszegődtem a görlitz városi színházhoz „díjtalan” gyakornoknak — más szóval inasnak.

Ebből az időből egyetlen kimagasló élmény emléke maradt meg: Adalbert Matkowsky, az akkori idők híres színésze vendégszerepelt nálunk a „Faust”-ban. Lekészt a gyorsról, a személyvonattal jött meg az utolsó percben és Berlinben felejtette a festékeit. Bejött az öltözőnkbe és — kölcsönkérte festékesdobozomat, a sminkskatulyát. Ez az „élmény” annyira felizgatott, hogy statiszta-szerepem egyetlen mondatát képtelen voltam kiböknöni, a torkomon akad, szörnyen felsültem! Még egyszer-kétszer megkísérelték velem, aztán, mint tehetéstelen, elbocsájtottak. Szolgáljon vigaszul ez a tény újabb kollégáknak, ha mégis tehetségesek. Mert sok nagy színészt nyilvánítottak antitalentumnak kezdetben és végül mégis a legelső köze kerültek.

Szóval, elbocsájtottak. Ekkor belátom, hogy az östehetség mit sem ér, ha csiszolatlan. Előlről kezdtem az egészet. Josef Geissel, egy akkor ismert színházi tanítványa lettem és megtanultam a színjátszás elemi követelményeit: járni, mozogni a színpadon, a beszéd technikáját.

Egy idő múlva alkalmam volt „megmutatni”, hogy mégis van bennem tehetség. Egy kis csehországi fürdőhelyen az „Arany Bárány”-hoz címzett kocsmá nagytermének színpadán arattam első színészi babéjaimat. Bevaltom, első örömeim erősen mérsékelte az a tény, hogy a kulisszák festésénél és a propagandacéduláknak a szomszéd-falvakban való kihordásánál is ugyanolyan nagy szerepem volt, mint a színpadon. (Hordókra fektetett, a nézők felé színes kendőkkel díszkréten eltakart deszkákból tákolták össze.)

Ezen a fogadón ma emléktábla díszlik: „Itt kezdte Emil Jannings színpadi

pályafutását". Mivel repertoáromat itt nem tudtam érvényesíteni, klasszikusokat nem játszhattam, felmondtam első „szerződésemet” és odébb álltam. Hosszú, küzdelmes évek következtek. Vándorlás. Lassú haladás, sok éhség, de sok tapasztalat, színpadi rutin! Megismertem a közönséget és megtanultam a hatás titkait.

Harc a páthosz ellen, csalódások és első sikerek.

Végül egy délnémet udvari színházhoz kerültem. Klasszikus darabban kellett játszanom. Már az első próbán láttam, hogy itt a régi hazug pathosz divik, a leghírnevesebb kollégák is istentelenül szavalnak. Én természetesen játszottam, a lelki követelmények szerint fokozva, vagy lejtve a hangsúlyt, ahogyan jónak láttam. Először kinevettek, de a direktor nekem adott igazat. És meggyűlöltek a kollégák. Végül Berlinbe hívtak. A Deutsche Theater szerződteit. Egy másik berlini színpadon vendégszerepeltem egy kis szerepben. Teljesen érzésem szerint alakítottam egy igen problematikus szerepet. Bár egyáltalában nem lehetett főszerepnek nevezni, másnap remek „sajtóm” látván először éreztem igaz, mély elégtételt: „Emil, csak így tovább, helyes úton jársz!”

Megtanultam végre, nem: átéreztem a színészi alakítás egyik sarkalatos igazságát: kell, hogy az ember teljes egyéniségét adja minden szerepében. Élni, nem játszani. Milyen könnyű ezt kimondani, leírni. De mennyi csalódás, mennyi tapasztalat és egyben mennyi egyéni vitalitás szükséges ahhoz, hogy egy színész átérezze, megismerje ezt az örök igazságot!

Egyszóval: felfigyel a sajtó. Az első komoly jelentőségű siker. De mielőtt folytatnám a történetet, hadd mondjam el még gyorsan, hogy Bürgsteinben, az említett kocsmaszínházban az első „szerep”, amelyben a világot jelentő deszkákra léptem, „Rózsa Sándor, a püszta királya” volt. Ez és későbbi „Jannings — Európa-turném” budapesti állomása élményekben gazdag pályafutásom legkedvesebb emlékei közé tartozik.

Azután, 1914-ben, valahogyan filmemberekkel kerültem össze. Több kisebb-nagyobb film-szerepet játszottam akkoriban, azt se tudnám már megmondani, mi volt a címük. Csak az a lényeges, hogy az akkor fejlődésnek indult filmművészet hallatlan mértékben érdekelné kezdett. Felismertem ugyanis, mekkora lényegbeli különbség van film és színpad között. Eleinte irtózatosan handabandáztam, gesztikuláltam, míg felismertem, hogy a filmben tulajdonképpen — ellentétben a színpaddal — érvényre juthat a legapróbb árnyalat is, amelynek hatása alól nem szabadulhat meg az utolsó sorban ülő néző sem. Megértettem, hogy ez a művészeté a jövő. Megtanultam takarékoskodni a színházias gesztusokkal,

megtanultam, hogy a filmben többet jelenthet a premier planban megmozduló kisujj, mint a színpadon egy hisztériával határos kitörés. Első igazi filmsikeremet Pola Negri partnereként arattam a „Dubarry” című némafilmben, XV. Lajos francia király szerepében. Ezután újból „felséges” szerepet játszottam: a „Boleyn Anna”-filmben VIII. Henrik angol királyt. „Madame Dubarry” és „Boleyn Anna” Amerikába is eljutottak és szenzációs sikerük a Broadway nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a filmművészetet a film hozájában is más szemmel kezdlék nézni. De ezen felül azt is eredményezte ez a két siker, hogy a Paramount Németországban fiókot létesített és bekapcsolódott az európai filmgyártásba.

„Sztár” lett belőlem. Egyébként utólag ezt az annyiszor félreértett és félremagyarázott szót és fogalmat. Minden időben, minden szakmában voltak, vannak és lesznek ú. n. „sztárok”. Híres festők, vagy orvosok is sztárok. Minden korban megfizették a ritkaságot, a rendkívüliség értékét. Nekem mindegy volt, hogy most már kapkodtak utánam a filmgyártók és hogy azért kapkodtak, mert Emil Jannings neve a pénztárhoz csalta a nézőket. A fontos az: most úgy alakíthatsz, úgy dolgozhatsz, ahogyan neked tetszik, ahogyan

a művészi lelkiismereted diktálja — gondoltam. Így is lett, kezdtem befolyást gyakorolni a szereposztásra, a szcenáriumra és egyéb dolgokra. További nagysikerű filmjeim a „Faust”, „Tartuff” és „Az utolsó ember” („Der letzte Mann”) voltak.

Hollywood-diádalok

Az Amerikában is bemutatott filmek sikerének hatása abban is mutatkozott, hogy ellenállhatatlanul csábító feltételek mellett hollywoodi szerződést kaptam. Ezek az események már ezerféle változatban megörökítették a sajtóban, itt csak apróságokról szeretnék szólni, amelyek mégis elevenen élnek emlékezetemben. A búcsúzásnál komolyan sirtam... Hajóm röviddel New York előtt „lefinishelte” a „Berengariá”-t, amelynek fedélzetén Mária román királynő jött Amerikába. Egyszerre érkezünk. A szokásos kérdésre: „Hogy tetszik Amerika?” ügyetlenül azt válaszoltam: „Majd meglátom, ha megismertem?” Mégsem haragudtak meg rám a riporterek, hanem azt írták: „A színművészet királya és a román királynő bevonultak New Yorkba...” Pazar fogadtatásban volt részem. De amit még jobban szeretnék hangsúlyozni: a tengerentúli kollégák bájos, lenyűgöző barátsággal, önzetlen kollegialitással vettek körül az egész három év alatt, amit odakint töltöttem! Ez a legfélejtethetlenebb emlékem. Hollywoodban töltött időmben rengeteget tanultam és tapasztaltam, de a legnagyobb meglepéssel az történt, hogy a „The Way of all Flesh” („Der Weg allen Fleisches”) és „Az utolsó parancs” („Der letzte Befehl”) című filmjeim sikere Amerikában és világszerte nagyban enyhítette a közvéleménybe beleoltott németellenes hangulatot.

1929-ben visszatértem Németországba, ahol szintén elkezdődött a hangosfilm korszaka. Mint színpadról jött színész csak örültem ennek a fejlődési folyamatnak. Mert a film kifejezőerejét a beszéd és a hang, valamint a zene gazdagította és nekem nem volt okom félni ettől a fejlődéstől. Sőt! De azért bevártam a hangosfilm tökéletesedését. A Wolfgangsee mellett kertészkedtem és horgásztam. Aztán jött „Der alte und der junge König” című első nagy hangosfilmem. Ami azóta történt, azt talán tudja mindenki, akit a film és csekély számenyem valamennyire érdekel.

És most kis önletrajzomat egy kis indiszkréciójával zárom. Új feladat foglalkoztat egy év óta, amelynek megoldására hónapok óta lázasan készülök. Robert Koch, a világhírű bakterológus, a tudóvsz és számos más betegség bacillusa felfedezőjének megőrző élete és kiváló emberi jellemének megtévesztése az a feladat, amely egész lényemet eltölti és remélem, hogy majd méltóan ábrázolhatom az emberiségnek ezt a kiváló jötevőjét.

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

HIVATALOS RÉSZ

FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6 TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183-073

Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság

196/1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. május 26-1, 118. számában.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi május hó 14-től 20-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Nyomorultak** (Les misérables) (Kovács Emil és tsa) hangos dráma 8 felvonásban, a Pathé Nathan filmgyárban 1934. évben készült, 4.232 m hosszú,

2. **Vízet prédikál és vizet iszik** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 64 m hosszú,

3. **Huckleberry Finn kalandjai — előzetes** (The Adventures of Huckleberry Finn — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 110 m hosszú,

4. **Álomsárkány — előzetes** (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 140 m hosszú,

5. **Budapest műemlékei** (Kovács és Faludi) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumában 1939. évben készült, 450 m hosszú,

6. **Mindenki gyanús** (La griffe du hasard) (Ufa) hangos vígjáték 5 felvonásban, az Alliance Ciném. Européenne filmgyárban — 937. évben készült, 2.519 méter hosszú,

7. **Hangya tevékenysége** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában készült, 207 m hosszú,

8. **A varsói fogoly — előzetes** (Die warschauer Zitadelle — Vorspann) (Walter Tibor) hangos reklám 1 felvonásban, az A. B. C. filmgyárban 1938. évben készült, 82 méter hosszú,

9. **A varsói fogoly** (Die warschauer Zitadelle) (Walter Tibor) hangos színmű 5 felvonásban, az A. B. C. filmgyárban 1938. évben készült, 2.150 m hosszú,

10. **Iza néni** (Kovács és Faludi) hangos dráma 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1933. évben készült, 2.383 m hosszú,

11. **Magyar világhíradó 795.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 245 m hosszú,

12. **Paramount világhíradó 1939/20.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 436 m hosszú,

13. **20th. Century Fox hangos híradó XIII/21.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox)

hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 284 méter hosszú,

14. **Tavaszi tánc** (Spring Madness) (M. G. M.) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 1.861 m hosszú,

15. **67. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 25 méter hosszú,

16. **Verdi — előzetes** (Güttler Antal) hangos reklám 1 felvonásban, az Itala filmgyárban 1938. évben készült, 91 méter hosszú,

17. **Nászéj tüzoltóknál** (Firehouse Honeymoon) (Művészfilm) hangos bohózat 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1935. évben készült, 422 m hosszú,

18. **Pilótaiskola** (R. K. O. Parade 4.) (Kovács és Faludi) hangos riport 1 felvonásban, az R. K. O. filmgyárban 1938. évben készült, 267 m hosszú mozgófényképeket.

b) **A m. kir. Belügyminiszter úr 49.220/1939., illetve 49.228/1939. B. M. számú határozatával — fellebbezés folytán — megengedte, hogy iparostanonok zártkörében bemutatható legyen:**

1. **Rakodás, szállítás és raktározás a malomiparban** (M. F. I.) néma oktató film 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában készült, 137 m hosszú és

2. **A malom veszélyes helyei és a szükséges óvintézkedések** (M. F. I.) néma oktató film 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában készült, 136 m hosszú, keskeny mozgófénykép.

c) **A Bizottság az engedélyokirat kiadását megtagadta:**

Mindent a nőért (Éjjel a patikában. Jaj de jó szeretni. Az új igazgató) (Kovács és Faludi) hangos vígjáték vígjáték 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1933. évben készült, 2.330 m hosszú mozgófényképtől.

d) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **Varjú a toronyórán** (Atelier) hangos vígjáték 8 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 2.343 méter hosszú,

2. **Varjú a toronyórán — előzetes** (Atelier) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 126 m hosszú,

3. **Eröffnungsfeier des Volksbundes der deutschen in Ungarn in Ciko** 1939. IV. 30. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 156 m hosszú,

4. **Tanuljunk meg babanyelven** (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1933. évben készült, 250 m hosszú,

5. **Szélmalom és szélmotor** (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1937. évben készült, 240 méter hosszú,

6. **Rádióvétel II.** (A telefon működése) (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1934. évben készült, 178 m hosszú,

7. **Rádióleadás I.** (A hang átalakítása) (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1934. évben készült, 330 m hosszú,

8. **A levél útja** (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1933. évben készült, 320 m hosszú,

9. **Hűtőberendezések I. Hűtés** (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1934. évben készült, 230 m hosszú,

10. **Élet egy csepp vízben** (M. F. I.) néma oktató 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1935. évben készült, 300 méter hosszú,

11. **Hét szál rózsza — előzetes** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 150 m hosszú,

12. **Schatten...** (Magyar Amatőrök) keskeny, néma amatőr film 1 felvonásban, amatőr felvételen 1939. évben készült, 35 m hosszú,

13. **Allein...** (Magyar Amatőrök) keskeny, néma amatőr film 1 felvonásban, amatőr felvételen 1939. évben készült, 110 m hosszú,

14. **Davis Cup** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 20 m hosszú,

15. **Szilágyi Erzsébet leánygimnázium bemutatója** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 17 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi május hó 20-án.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11.
- Agfaphotó**, V., Nádor-u. 12. T.: 110-190, 124-194.
- Alfa film**, VII., Erzsébet krt. 8. Telefon: 144-808, 140-028.
- Arany filmducco**, VIII., Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film**, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 333-736. Raktár a házban.
- Aurora film**, VII., Rákóczi-út 4. Tel.: 136-036.
- Beregi Ernő adm. szerv iroda**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 333-696.
- Brüglér Ferenc filmkölszöngő**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031.
- Camera kft.**, VII., Erzsébet-körút 27. Tel.: 138-222.
- Cinema**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-570. Raktár a házban.
- Continental film**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Deák film**, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 136-635. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium**, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eco film**, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film**, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 337-578.
- Elektric kinotechnikai vállalat**, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítosznek stb. legnagyobb raktára, VIII., Rökk Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Elit film**, VII., Erzsébet-körút 24. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Engel Fülöp**, V., Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Farkas I. M.** VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-696.
- Filmatyp laboratórium**, XIV., Szentés-u. 66. Tel.: 296-371.
- Filmcenzura**, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, aleln.: 183-073.
- Filmexpress kft.**, VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671.
- Filmfotó üzem**, VIII., Rökk Szilárd-u. 11. Tel.: 130-805.
- Filmgrafika**, V., Klotild-u. 10/b. Tel.: 120-44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14. Tel.: 145-966.
- Filmkamara**, VI., Andrassy-út 69. Tel.: 113-305.
- Filmreklámvállalat**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 142-081.
- Filmservice**, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.: 144-888, 131-415.
- Fox film**, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 139-437, 131-658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-tér 6. Tel.: 139-437, 131-658.
- Gevaert**, V., Deák Ferenc-tér 3. Tel.: 180-318.
- Grawatsch Ottó**, VIII., József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Güttler Antal**, lásd: Palatinus film.
- Gyimesy Kásás Ernő**, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 5. Tel.: 499-752.
- Hajdu film**, XI., Horthy Miklós-út 70. Tel.: 258-058.
- Hamza film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Hangosfilmgyártó kft.**, V., Tatra-u. 12/b. Tel.: 119-382.
- Harmonia film**, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142-984.
- Hebel Gyula szállító**, VI., Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Helikon filmvállalat**, VIII., Rökk Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Herschdörfer J. filmvállalata**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 14-808, 140-028.
- Hirsch és Tsuk**, VII., Dohány-u. 42. (Kamara mozi) Tel.: 143-835 és 144-027.
- Hunnia filmhelyező irodája**, VII., Erzsébet-krt. 8. T.: 132-828, 132-888, 336-737.
- Hunnia filmgyár rt.** (Filmpari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-035, Bingert János dr. ig.: 296-060.
- ibusz filmszállítás**, V., Bálvány-u. Tel.: 180-876.
- Kamara**, VI., Andrassy-út 69. Telefon: 113-305.
- Karossa fotó**, VII., Rákóczi-út 8/a. Tel.: 349-778.
- Kárpát film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 340-350. Raktár a házban.
- Kino film**, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kodak**, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium**, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855.
- Kormos Miklós filmvállalata**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 133-036. Raktár a házban.
- Kovács Emil és Társa**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 145-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 144-863.
- Krupka filmgyár és laboratórium**, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296-741.
- Kultúr film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-438.
- Lajta Andor**, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- Lux film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- MAGYAR FILM VI.**, Andrassy-út 69. T.: 113-305.
- Magyar Film Iroda RT.**, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343, játékfilmgyártás: 146-342, színészöltözők: 140-727, feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.: 145-510.
- Magyar Film Otthon**, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- MMOE**, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 136-005.
- Matador film**, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774.
- Mátrai film**, VI., Podmaniczky-u. 9. Tel.: 118-456.
- Mester film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Metro-Goldwyn-Mayer**, VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Milo film**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 130-700.
- Mozgóképzemzeti rt. kölcsönosztálya**, VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Magyar Mozgófénykép-gépkezelők Országos Egyesülete**, VII., Rákóczi-út 50. Tel.: 337-598. (D. u. 2-4.)
- Művészfilm**, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objektiv film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 330-793.
- Oktatófilm kirendeltség**, VIII., Csepregy-u. 4. Tel.: 145-818.
- Oláh György gépészmérnök**, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME**, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 145-873.
- Orbán-Márkus**, VII., Hársfa-u. 6. Tel.: 132-940.
- Pacséry László**, XII., Királyhágó-u. 16.
- Pajor Ferenc**, VII., Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-087.
- Palatinus film**, VII., Erzsébet-körút 56. Tel.: 133-453.
- Pallas film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 279-999.
- Palló film kft.** VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár a házban.
- Pap film**, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031. Raktár a házban.
- Paramount film**, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film**, VI., Nagymező-utca 22. Tel.: 123-773.
- Patria film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-625. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegazus film**, II., Afonya-u. 11. Telefon: 151-441.
- Petsman Ferenc**, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 138-449.
- Petsman László**, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Photophon film**, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.: 336-635.
- Phöbus filmkölszöngő**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 131-562. Raktár a házban.
- Pictura film**, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Prizma film**, VI., Andrassy-út 68. Tel.: 122-345.
- Radó István**, VI., Andrassy-út 68. Tel.: 122-345.
- Reflektorfilm**, VII., Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rákosi Sándor**, II., Trombitás-út 26. Tel.: 167-194.
- Rex film**, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 131-562. Raktár a házban.
- Seidl és Veress laboratórium**, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 297-775.
- Simonyi Vilmos** mérnök, a MMOE szakértője, XI., Fehérvári-út 147. T.: 257-110.
- Sláger film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- Standard film**, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 333-797.
- Star gyár és műterem**, II., Pasaréti-út 122. Tel.: 164-287.
- Székely Sándor** mérnök, az OMME szakértője, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Szénásy-Macsássy** színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.
- Tobis film**, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 143-411.
- Telefongyár R. T.**, XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
- Ufa film**, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Ungár Sándor filmkölszöngő**, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Unitas film**, VIII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-utca 12. Tel.: 144-486.
- Universal film**, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Váczai Dezső**, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, Magyar Film Iroda, IX., ker. Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139-211. Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.
- Vitagraph**, VII., Erzsébet-krt. 34.
- Wamoscher Béla** ór. filmvállalata, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 137-438.
- Warner Bros First National**, VIII., József-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zeneszerzők Szövetsége**, IV., Gerlóczy-u. 3. Tel.: 189-306.